

ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten der Kon. Hollandsche Lloyd en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Uitgave door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
RICHTINGDIENST TELEFOON 4519.

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN
worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden
aan de Presidente: HEERENGRACHT 7, DEN HAAG.

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot
den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519.
Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20,
Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

N.V. NEDERLANDSCHE IJZERHANDEL Afd. ENTHOVEN

IJzerhandel, Gereedschappen, Complete Keuken- en Badkamer-inrichtingen, enz.
VLAMINGSTRAAT 18 - DEN HAAG - TELEFOON 791

Speciale Export-afdeeling voor Uitrustingen naar Oost- en West-Indië

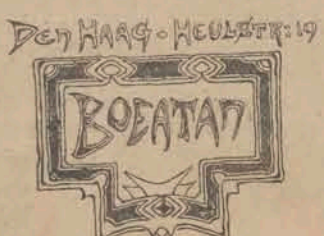

HEEREN
EM
KINDER
KLEEDING

PEEK & CLOPPENBURG

KLEEDING
NAAR
MAAT

Tusschen St. Nicolaas en Kerstmis.

INHOUD: Tusschen St. Nicolaas en Kerstmis. — Kennis van de Koloniën. — Feuilleton. — Oude Volkszangen van Midden-Flores. — Zendingstudie-Raad. — Ingezonden. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. Lit.-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Van Vreemde Koloniën en Verre Landen. — Mutaties van 1 tot 7 Dec. 1920.

minst een eenvoudige zaak, dat heeft St. Nicolaas wel bewezen. Eenerzijds embarras de choix en toch niet, wat men wenscht, aan den anderen kant een zoeken, maar tevergeefs, naar wat ongemeen, naar wat oorspronkelijk is, naar een geschenk, dat cachet heeft. Weinig, laat U den weg wijzen. Wat ge nergens, in geen enkel magazijn zult vinden, noch in Den Haag, noch in eenige andere plaats van ons land, ge vindt het in Boeatan. Daar vindt ge werkelijk iets zeer bijzonders: een met zorg uitgekozen collectie fraaie voorwerpen en rareiteiten uit onzen Archipel, artikelen voor gebruik als wel voor versiering. Gaat

Modemagazijnen van Bommel

Vlamingstraat 8-10
Prins Hendrikstraat 98-106

SPECIALITEIT Handschoenen

COSTUMES
TAILLEUR

EN ROUTE

Lampe
SPUISTR. 8
DEN HAAG

TEA-GOWN

LE MANNEQUIN

Lampe
SPUISTR. 8
DEN HAAG

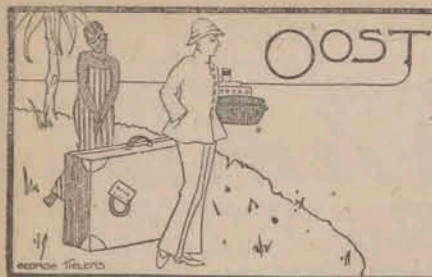
BONTMANTELS

AU-BOIS

Lampe
SPUISTR. 8
DEN HAAG

Venduhuis „HOFSTAD“
HUGO DE GROOTSTRAAT 7 Dir. G. TER HEIDE TEL. HAAG 1623
ONDERNEMERS VAN PUBLIEKE VEILINGEN TAXATEURS

N.V. TOT EXPLOITATIE VAN GEMEUBILEERDE WONINGEN
vraagt Gemeubileerde Huizen, heele of gedeelten van Inboedels
te koop tegen hooge prijzen. — Brieven onder No. 215 Bureau v. d. Bl.

P.M. BROEKMANS AMSTERDAM
 KONINGSPLEIN HOEK HEERENGRACHT
 LADIES AND GENTLEMEN'S TAILOR

STEEDS VOORHANDEN HET FIJNSTE EN ALLERNIEUWSTE
 VOOR DAMES EN HEERENKLEEDING.
 KLEEDING NAAR MAAT BINNEN 2 X 24 UUR GEREED

ISERIEF & CO.
 Magazijn „De Prijslijst”
 Veenestraat 16-18 - DEN HAAG - Valeriusstraat 29

Specialiteit
Tricolage
Garen en Band
Kousen

Verzending naar Oost- en West-Indië.

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting „Fortuna”
 Mej. v. d. NEUT - Hoefkade 59

Wascht rein, tegen billijken prijs.
Wasschen en Stoomen van gordijnen,
spreien en deken.

De goederen worden afgehaald te Den Haag, Scheveningen, Rijswijk, Voorburg en Loosduinen.

N.V. WIENER & VAN WITSEN
 Gevestigd 1851

Indische Uitrustingen

ROTTERDAM DEN HAAG
 35 Schiedamsche Singel 94 Noordeinde

E. VAN EMBDEN

In- en Verkoop van
 uitsluitend eerste soort nieuwe en tweede hands
 MEUBELEN, PIANO's, BRANDKASTEN,
 KANTOORMEUBELEN, enz.

Schiekade 207 - ROTTERDAM - Telef. 10134
 (naast Astoria Bioscope)

Hammond School en COPIERINRICHTING
 Terwenakker 11a - Tel. 3117 - Rotterdam
 (Ruys' Handelsvereniging) beveelt zich
 beleeft aan als oudste inrichting op
 dit gebied voor de levering van correct
 schrijf- en copierwerk.
 Strengste discretie verzekerd.

MAISON VAN HAL
 Hofleverancier van H.M. de Koningin 103
 Reigerstr. 14 BREDA Telefoon 442

Heerenkleeding
 Dameskleeding
 Indische Uitrustingen
 Uniformkleeding

Lid N.V. Vereenigde Nederl. Kleermakerijen.

dan, in de stad zijnde, allereerst naar Boeatan; bezielt en bewondert de met smaak uitgestalde voorwerpen en doet uw keuze, waarin ge zeker slagen zult. En vergeet vooral niet, alvorens het lokaal te verlaten, de bij uitstek fraaie verzameling koperwerk, de waaiers, doozen en sigarettenkokers van echt schilpad en de zijden doeken van Palembang, welke pas ontvangen zijn, nauwkeurig in oogen-schouw te nemen.

Kennis van de Koloniën.

Wie meenen mocht, dat de tijden voorbij zijn in welke men personen uit den z.g. beschaafden stand kon aantreffen, die van Indië zich een voorstelling maakten als van een land van „zwarten” met een gelijkenis aan de Moriaankoppen, die sommige onzer vaderlandsche tabakswinkels ontsieren, wie het ondenkbaar achten zou, dat een landgenoot, aanspraak makende op algemeene ontwikkeling, een denkbeeld hebben kon van Indië als van een land goed voor den verloren zoon, om te trachten in koffie, suiker of thee er bovenop te komen, wie een en ander in den tegenwoordigen tijd voor onbestaanbaar, althans hoogst overdreven, houdt, hij zou zich nog wel eens kunnen vergissen.

Want de verscheidenheid in de kringen, ook in die der z.g. „betere kringen” van ons landje, van differentiatie op alle gebied, is groot. Voorzeker, men ontmoet dergelijke lieden niet iederen dag en minder in de centra dan wel daarbuiten, maar ook in de groote steden zijn ze geen rara avis; het genus is niet uitgestorven.

Ware het anders, waren de kennis van- en de belangstelling in de Oost- en West-Indische koloniën te onzent gelijk deze behouden te zijn, een vereeniging als Oost en West zou in dit opzicht weinig reden van bestaan hebben; daarentegen heeft ze die

Feuilleton.

Op Manoeuvre.

(Slot.)

Ondanks m'n goede wil om aan alle dingen een lichtzijde te zoeken, is het me nooit gelukt de geringste sympathie voor dergelijke drankwagens te gevoelen. Ik denk hier onwillekeurig aan een vreemd type, dat in een der Tjimahische kampementen huist. De man is hoogstens veertig, doch ziet er als een goede zestiger uit. Men ziet den sergeant nooit nuchter, en tegen den avond neemt hij een zóo groote portiesnaps tot zich, dat de muizenissen hem uit het hoofd verdwijnen en hij als een wezenlooze de gekste dingen doet.

De man loopt op zulke momenten allerlei verkeerde kamers binnen, schudt dan als een bezetene de bedden door elkaar, waarna hij plotseling ernstig naar een wastafel rent en daarvan wel tweemaal achtereen de laden met een hevigen ruk open- en dichtschuift. Na deze manipulaties, die op een niet-ingewijde een zeer vreemden indruk maken, rolt de man hier of daar neer en weet den volgenden dag van al het voorafgegane niets meer!.....

Tasikmalaja, 17 Oct.

Oók Barisans en andere Inlandsche soldaten..... hebben een moeder. De laatste dagen werd ik daaraan duidelijk herinnerd, want reeds lang is het enkelen der broeders bekend, dat zich in dit huis een inktpot bevindt en de begeerigheid om naar huis te schrijven werd op dezen rustdag zóo groot, dat een paar de stoute schoenen aantrokken en zich met een

KON. ERK. PITMANSCHOOL
 Staatsblad 37.
 DEN HAAG, Regentessepl. 26 - Mauritsweg 30, ROTTERDAM

Stenografie, Machineschrijven, Talen, Correspondentie,
 Boekhouden, Staatsinrichting.

KANTOOR- en HANDELSOPLEIDING.
 Directeur-Gen. T. v. D. VEEN

reeds hierom, dat de behoefte aan verspreiding van die kennis, en dan nog in populairen trant, dagelijks zich doet gevoelen, nu, evenzeer als twintig jaar geleden toen de vereeniging werd opgericht. De leden spreken.

Over dit verschijnsel moge men denken als men wil, maar in een land waar opvoeding en onderwijzen eer boven dan beneden algemeen Europeesch bestaan — al spreekt dit geen boekdeelen — in land dat sedert eeuwen een belangenfeer met Indië zich geschapen heeft, daar moet de oorzaak dezer dingen wel gezocht worden in de geestelijke gesteldheid zijner bewoners. Deze geestesgesteldheid wisselende met de tijden, is niet gelijk aan die van de 17e eeuw, toen onze vlag op alle zeeën woeven is — en gelukkig — ook niet die van de 18e en 19e eeuw, groot deel der 19e eeuw. Misschien mag ze geschetst worden als een tusschensoort. Hoe 't zij, de rol welke wij in de 17e eeuw op het wereldtooneel vervulden is uitgespeeld, maar nog is Nederland tweede koloniale mogendheid en als zodanig, door den invloed welke het uitoefent en uitoefenen moet een machtige Staat. Een Staat met een roemrijk verleden en van welks toekomst alleen dit gezegd kan worden dat het hedendaagsch geslacht er de bouwmeester van is.

Die bouw legt ons een dure plicht op, wij wil rekening hebben te houden met verleden en toekomst, beide. Verdwijne dan de nog al te koude onverschilligheid en onkunde van heden, om plaats te maken voor een medegevoelen voor de algemeene zaak welke de som van ieders persoonlijk belang uitmaakt. Het is niet voldoende er van doordrongen te zijn dat Nederland noodig heeft en omgekeerd Nederland Indië, al zou het in dit laatste geval alleen maar zijn, wijl Indië ons geeft een heilzame verrijking van den geest welke dreigt beklemd te raken te midden der natuurlijke staketsels onzer polders en dijken om van andere niet te gewagen. Met inspanning van alle krachten dient gestreefd te worden naar versterking van den bestaanden band en dit te weeten

grootte enveloppe, voorzien van een postzegel, bij te vervoegden met het schuchter verzoek voor hen naar huis te schrijven. Teneinde geen verkeerde berichten te sturen, vroeg ik hun mij slechts te willen dicteeren.

Ze zijn niet lang van stof. Een voorbeeld diene typeering; een Barisan schreef naar huis:
 „Slamat beres! Beras mahal sekarang, gadjikoe-rang tiada bisa simpan doewit, saja tinggal di kampung Tasikmalaja jang djaoeh sekali. Harap Majoor maoe kasi ini soerat sama Bakar poenja mamma tabeh dan hormat dari saja BAKAR.”

Ik weet niet of u het ook zoo ziet, doch er is iets roerends in den eenvoud van dezen analfabeet!

Met dit eene briefje typeert de jongen zijn gehele leven, dat slechts draait om de vraagstukken: „Leven de rijst duur en ben je gezond”.

Wanneer zijn ouders die twee dingen maar weten dan zijn ze gelukkig.

„Moet ik nog „toeloengan” voor je vragen?” merkte ik aan, toen het briefje gereed was. Dit bleef een beleediging te zijn — want met zoo'n stelligheid wees de Barisan mijn verzoek af, dat ik spijt had over de vraag.

Anderen volgden — doch ik sla ze over. Vermoed slechts dat een muzikant uit Padang me vergastte op een levensgeschiedenis, die hem reeds acht jaar lang schijnt dwars te zitten. Hij had n.l. een goede trekking als tolk in Siboga bij een meneer die in concubinaat leefde. Doch de baas was zoo jaloesch, dat hij zijn tolk bij den eersten glimlach tegen de menagere op staanden voet ontsloeg. Deze tekende voor zes jaar — werd in een muziekkorps geplaatst, waar hij nu de Turksche trom zal hanteeren tot het pensioen is verdiend. Wel een zware straf voor een onnoozele „Smile”.....

PERRY & CO.
 Kalverstraat 93-95-97-99 - AMSTERDAM
 ARNHEM - UTRECHT - 'S-GRAVENHAGE

HUTKOFFERS

CORN. VAN DER SLUIJS
BINNENHUISARCHITECTUUR, MEUBELS, STOFFEN, ENZ.
 ALLEEN NOORDEINDE 162A. TEL. 4782. DEN HAAG.

armate onze positie ten opzichte van andere natiën met den dag moeilijker wordt, gegeven de onverschillenbaarheid tusschen koloniën en moederland wat betreft de uitgestrektheid en het zielental van de vaste oeveren.

Om dit streven vruchtbaar te doen zijn is de alpha omega: kennis. Uit kennis ontstaat belangstelling, hieruit weer liefde die een kracht is en een licht maakt.

In het „Vaderland” van 4 dezer komt een onnoodel berichtje het vertellen, dat in het volgende jaar 100-tal buitenlandsche ingenieurs in Indië verwacht worden. Dat lezende heugt onwillekeurig het verband met Nederland, misschien nooit uitgesproken maar vermoedelijk wel gedachte woord van de heer van Marck, dat wij ons zelve wel annexeren.

Dat het Nederlandsche volk toch zich den slaap van de oogen wrijve!

Het orakel van Delphi profeteerde: „Ken u zelven”; die uitspraak moge ook voor een volk gelden. Kennis daartoe kan worden verkregen met vele middelen. Maar vóór alles moet de wil er zijn. Die er dan valt als een rijpe vrucht in den schoot van kennis die macht is en waardoor het Nederlandsche volk één zal blijven met Indië.

v. d. B.

„eener bruiloft, eene uitvoering bij te wonen, een „soort openlucht-concert, dat al aanstonds mijne belangstelling wekte door de regelmatigheid van den „zang en de welluidendheid der begeleidende gong-muziek. Ik was erg verlangend den tekst dezer „gezangen te bezitten, doch het zou nog jaren geduld kosten, voor ik er in kon slagen eenige nummers uit dezen zoo rijken Liederschat te verzamelen. Eindelijk liet een vriendelijk kamponghoofd, de ziel der Dobo-sche zangvereniging, zich overhalen om van tijd tot tijd eenige gezangen te reciteeren, terwijl een inlandsche onderwijzer ze voor mij opschreef. Hun dank ik ook de meeste der op-helderingen.”

Aldus begint pater Sevink zijn opstel, door in enkele korte woorden het ontstaan ervan te schetsen; maar deze sobere inleiding zegt den lezer duidelijk genoeg, welk een moeite en arbeid het moet gekost hebben deze folklore, oorspronkelijk in een dialect van het Sikaneesch — dat aan 't uitsterven is en door velen al niet meer verstaan wordt — te verzamelen. Veelal kon slechts met de grootste moeite zin en verklaring van verschillende uitdrukkingen verkregen worden.

De inlander van Flores schijnt zeer muzikaal te zijn. „Zelfs vóór hij den kinderschoenen ontwassen is, zingt en huppelt hij al mee bij de veelvuldige feesten; met die feesten en gezangen is hij letterlijk „opgegroeid.” De schr. heeft meermalen de scherpzinnigheid en juistheid bewonderd, waarmede de inlanders een eigenaardigheid opmerken en in beeldspraak weten te brengen; de zinnige strophen, waardoor gewone dagelijksche gesprekken een eigenaardig passe-partout krijgen.

In verschillende legenden komen zeer duidelijke sporen van de oude Bijbelverhalen voor. De schepping der aarde, van den mensch: „Toen daalde de „Algoede Vader hierboven, door innige liefde be-wogen, onder het schokken en dreunen der aarde, „van den hemel neder. Hij sloeg zijn hakmes in den „grond en sneed er mooten aarde uit. Hij maakte er

de deur uit om zich voor den troep te stellen en onder het blazen van een valschklinkende marsch door de natgeregende instrumenten, naar het terrein te be-geven.

Een deel der telefonisten gaat straks ook mee om lijnen naar „het front” aan te leggen. Ze zijn al even ongelukkig als de motorrijders, die door weer en wind van Tasik- naar Manondjaja rennen en de onplezierigste wegen moeten berijden.

Ook bij deze ordonnancen (uit Batavia) bevinden zich miliciens. Ze verrichten zwaar werk en wanneer men bedenkt, dat de „motor-duivels” zelfs geen bruikbaren mantel hebben om zich tegen den zwaren regen te wapenen, krijgt men onwillekeurig een beetje respect; wat nog vermeerderen zal, wanneer ik er bij voeg dat ook hun verdere uitrusting onvol-doende is.

Een paar voorbeelden slechts; zij hebben noodig voor de fiets: een pomp, een goeden schroevendraaier, bandensleutels; voor zichzelf: een waterdicht costuum (althans een regenjas!) en een goeden stofbril.

Deze dingen worden hun niet verstrekt. Wel de pomp en de stofbril, doch die zijn practisch niet bruikbaar. Doordat de dienst nog pas kort bestaat, zullen weldra voorstellen in dien geest gedaan worden. Het is natuurlijk niet de bedoeling den motorrijders onnoodig zware lasten op te leggen.

Zelfs bij dit triestige weer toont de bevolking een groote belangstelling. Geheel in de kleurige sarongs gewikkeld, hebben de kampongbewoners overal onder uitstekende daken en pisangbladeren postgevat om geen beweging van de soldaten te missen. Aan de nieuwsgierigheid, waarmee ze naar hêt einde infor-meeren te oordeelen, zullen ze echter blij zijn, wan-neer al dat moois weer op den trein stapt!

MAISON VAN DOOREMAALEN
 MAURITSKADE 75 DEN HAAG TEL. 7147
 Elegante DAMES- en HEERENKLEEDING NAAR MAAT, met en zonder bijlevering van Stof.

Het Colbert-Costuum van Engelsche stof en zeer goed passend, leveren wij direct uit den voorraad à f 60.—.

Wij sluiten hoogst voordeelige Abonnementen

Ik zing de lof der

Monarch

Schrijf-machine

HOOFDAGENTEN
HEYENBROCK HASELAGER & CO.
 AMSTERDAM-ROTTERDAM
 DEN HAAG.

N.V. MEUBELFABRIEK
 V/H LE COINTRE & CO.

Ameublementen
Belimmeringen
Gordijnen
Japigten

Modelhuis: Oude Molstraat 32
 'S-GRAVENHAGE

BALANSCONTROLE
BELASTINGZAKEN
 INRICHTEN EN CONTROLEEREN
 VAN ADMINISTRATIES

H. A. VERHEIJ
 LID NEDERLANDSCHE BOND VAN ACCOUNTANTS
 VONDELKERKSTRAAT 17
 TEL. Z. 3603 AMSTERDAM

Oude Volkszangen van Midden-Flores.

Onder dezen titel komen in de November- en December-aflevering van „Studiën”, het bekende Nederlandsche Jezuiten-tijdschrift (Uitgave: Malmgren, Nijmegen) een interessante causerie voor van aldaar gestationneerd missionaris: pater J. Se-ruk S. J.

Toen ik 7 jaar geleden (vanuit Maoemere aan Noordkust, V. H.) ter uitbreiding van ons mis-sionarisch gebied het Dobo-gebergte bestegen had, stond ik niet weinig verwonderd, daar, bij gelegenheid

Waren de bovenstaande regelen ter illustrering van den rustdag der minderen — de officieren heb-ben vandaag andere afwisseling. Behalve de ge-woone van de beide hotels in deze plaats, is er een amusementsbaan en een station, dat tot centraal amuse-ment werd verheven. Om dan niet te spreken van den wajang-partij ten Ass.-Residentshuize en den bowling-avond, aangeboden door het soosbestuur. Er zat een dansing in die bowl-partij. Men danste in de ruime zaal, die als galerij, hield korte en vervelend-lange speeches, die kennis met de „bloempjes”, die helaas hier niet talrijk zijn — wat aan den anderen kant het doel had dat er geen enkele als wall-flower be-merkt te blijven zitten; — zoo ging de dag spoedig voorbij.

Wat de hotels hier betreft — het mag een wonder worden, dat hier nog geen trustprijzen worden ge-vraagd. Men is nog conservatief-billijk in de tarieven. Het eigenaar is overigens geen onbekende in de wereld.

Men zal hem onmiddellijk herkennen, wanneer ik hem aandacht richt op den scherpzinnigen bultenaar, die in Querido's „Jordaan” filosofeerend aan de deur wordt voorgesteld.

De actieve man heeft zelfs ons — niet-betalende gasten — vorstelijk onthaald en plaatste uit pure vaderlandsliefde een geweldig langen vlaggestok voor de deur, welks driekleurig dundoek thans wapperde in den regen bungelt.

Die de draden bezwaart onze telefoons onduidelijk maakt, — die de we-gen doorweekt, zoodat ze onbegaanbaar worden.

Sinds gisterenmiddag is het geen moment meer regengeveest. De laatste openingsdag voor de niet-gevoerde troepen zal ons dus heugen. Want, waar zelfs de groote weg in een poel heerschappij is, kan men licht voorstellen hoe de binnenwegen er uitzien. Toch stapten de muzikanten om half zes hier kalm

Fa B. SCHOEMAKER
 ENGELSCH
 Kleermakerij
 Den Haag WESTEINDE 29

Bontjekkera

Firma H. RAHR, Utrecht
 ACHTER ST. PIETER 4 TELEFOON 443
 OPGERICHT 1835.

Piano- en Muziekhandel.

Zuid-Hollandsche Brood en Beschuitfabriek

WALDORPSTRAAT 16—22

's-GRAVENHAGE

TELEF. 1163

Beveelt zich bij Uwe

Leden aan.

Behalve GOED BROOD

wordt U een dividend

van 5 % gewaarborgd.

12a

Electro-techn. en Mechanisch Bureau „HOLLAND”

ANNASTRAAT 17 - DEN HAAG - TEL. H. 4738

2 x bellen.

Electriciteit op elk gebied.

Groote keuze Electriche Ornamenten, enz. Baden, Geysers, Waschtafels.

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHE
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

101

Adverteeren doet verkoopen.

Mode-Academie J. & G. DE GRAAFF, 's-Gravenhage - Anna Paulownastraat 18a. Voornaamste Vakschool in het Costuumvak.

Theoretische en practische, volledige opleiding van Dames tot Costumière, 1e Coupeuse, Directrice en Leerares in het Costuum-, Mantel- en Lingerievak.

Aanmeldingen bij de Directrice G. DE GRAAFF.

„beenen en armen aan, en Riang zag Bangoer, „Adang hoorde Ewang.”

Weer elders treffen wij het Zondeval-verhaal aan en we hooren God, „de Vader die hierboven vol bezorgdheid alles gadeslaat”, vertoord vragen: „O „Adang, o Ewang, wat hebt gij gedaan? Zijt ge „toch gaan eten van den verboden boom, wat ik „verbood op zware straffen?”

Bijzonder interessant is ook het Dobo'sche Zondevalverhaal. Hierin komt voor de koperen ark van den Dobo'schen aartsvader. Pater Sevink heeft dat scheepje, dat, volgens het verhaal, met bemanning en al geheel in koper veranderd zou zijn, ook werkelijk gezien. De inlanders lieten de vreemdelingen er nooit bij toe, maar, zeide de man die den pater naar de heilige plek in 't bosch bracht, waar het verborgen was: „Ik heb 't u alleen laten zien, omdat ik reeds gehoord heb dat gij alleen komt om onze kinderen gelukkig te maken. Maar niemand laten wij het meer zien. En, Toewan, morgen is het scheepje hier niet meer, maar op een andere plaats verborgen!”

Het was een scheepje van + 60—8—12 c.M. en nog zoo goed bewaard, dat mond- en kinderfiguren duidelijk te onderscheiden waren. Bij het voorzichtig afkrabben der aardlaag kwam de gele glans voor den dag. Een schets van dit scheepje is opgenomen in de „Berichten uit Nederlandsch Oost-Indië” voor de leden van den Sint Claverbond (jaarg. 1914, pag. 16).

Prachtig mooi en van een subliemen eenvoud is het lied van de minnende bruid.

Haar geliefde is gaan varen, naar het verre land der zonne-opkomst. Maar al is hij nog zoo ver, steeds zijn haar gedachten bij hem. Reeds 's morgens vroeg als de huisgenooten nog slapen en het land nog in donkerte gehuld is, vertolkt zij hem zingende de gevoelens van haar hart. Ze is innig verlangend naar zijn terugkomst, maar juist haar innige liefde doet 't haar begrijpen dat het zijn bestwil is naar 't verre en vreemde land te gaan en, waar zij hem niet bij zich kan hebben, zijn toch altijd haar gedachten bij den teerbeminden. Zonder hem kan zij niet leven en al is hij ver van haar verwijderd, toch blijft zij hem beminnen met al de kracht en de innigheid van haar nobele ziel.

En die intense liefde is zoo aandoenlijk mooi, zóó vol echt-Oostersche gratie uitgedrukt, dat ik niet kan nalaten eenige strophen hier over te nemen.

1. O beminde! De arang wild groeiend in het ravijn, zal nimmer ophouden zijn palmwijn te laten vloeien, de zoetschillige kokos op het plein bij het huis, betoont onze vriendschap, die nooit eindigt.

5. Kom, geliefde, kom, kom, dat wij eens samen sterven; gij wordt dan als het graf en ik word als de doode.

6. Wij beiden staan alleen op de wereld, wij behooren als de masthouders bij elkaar; wij zijn als twee raas saam verbonden, als één lijn van twee koorden gevlochten.

7. Ik smacht naar u, o eenzaam eiland, ik smacht zóó, dat de adem mij begeeft; ik verzucht naar u achter den ingang der zeestraat, verzuchtend slechts sla ik de hand op de borst.

8. Smachtend verbeid ik de gelukkige stonde, waarop met gunstigen wind, het vaartuig u in onze kampoengs aan wal zal zetten.

9. Ik smeed de windjeng u een voorspoedige reis landwaarts te geven, om dan samen in de kampoeng te gaan wonen.

10. Schoonste lief, nog toevende waar de zon opkomt, ik zal u zoeken, zoeken steeds, ik moet u bezitten, u alleen bezitten!

Welk een heerlijke blik wordt ons hier gegund in de volkspsyche. Het valt moeilijk te zeggen wat mooier is, wat prachtiger geteekend!

Zien we die treffende vergelijking: Gelijk de arengpalm die, als wilde hij niet door de menschen opgemerkt worden, in 't wild, in het ravijn groeit, maar toch weer iederen morgen de bamboe, aan zijn doorgesneden bloemkroon opgehangen, vult met zijn

frisch-zoeten palmwijn; gelijk de „kloe-kokos” steeds zijn kostelijke noten schenkt; zooals die bander vriendschap met de menschen nooit eindigt, ook kan hij steeds van haar onvergankelijke trouw liefde en toewijding verzekerd zijn.

En gelijk een eilandje ver en verlaten van de kring kan liggen, zoo is hij verlaten van zijn dierbare. Hij noemt hem „haar eenzaam eiland”.

En smachtend van verlangen naar zijn behoud terugkeer in de kampong, bidt en smeekt zij de Windrijdeng (Virginem, de H. Maagd) en haar hart om geen rust vinden voor zij hem, den teergeliefden, aan haar boezem mag drukken: „Schoonste lief, nog toevende waar de zonne opkomt, ik zal u zoeken, zoeken steeds, ik moet u bezitten, u alleen bezitten!”

Welk een onuitputtelijke schat is hier aangeboord. Niet alleen uit folklorisch oogpunt zal deze studie van het hoogste belang zijn, maar vooral zal zij de onvermoeden navorschers groot geestelijk genot verschaffen, waar zij ons doet kennen in al zijn verblindende kleurenpracht, gepaard aan den subliemen eenvoud, de edele trekken van het karakter en het zieleleven der steere bergbewoners. De ontzaglijke moeite, die uitteraard aan de beoefening van de land- en volkenkunde van de volkeren van onze Archipel verbonden zijn, wordt dan wel rijkelijk beloond door de weelde en het genot, die het ontdekken van telkens nieuwe parels, bij den fijnvoelenden onderzoeker opwekt.

Dat zal ook wel de grootste belooning geweest zijn voor den schrijver dezer knappe studie, die daardoor tevens een vernieuwd bewijs gegeven heeft van de beschavingsinvloed van het christendom.

Zoo opgevat zal de ethnographische studie ook noodzakelijkerwijze leiden tot een beter begrip van blank en bruin, wanneer aldus de schatkamers van des Inlander's zieleleven voor ons opengaan.

R'dam, Dec. '20. KEES VAN HOEK.

Zendingsstudie-Raad.

1. Op de onlangs gehouden Jaarvergadering werden tot nieuwe bestuursleden benoemd: G. Baas, Secretaris van den Chr. Besturenbond te Amsterdam; Dr. H. Kaajan, Geref. Pred. te Utrecht; Ds. Th. Scharten, Luth. Pred. te Gouda; A. J. C. van Sijters, Directeur van den Boekhandel voor In- en Uwendige Zending te 's-Gravenhage. Voorts werden benoemd: tot 1en Secretaris J. W. Gunning J. H. van den Bosch tot 2en Secretaris-Penningmeester Ds. H. D. J. Boissevain en tot Adjunct-Secretaris (tevens Secretaris-Penningmeester voor de Conferenties) F. A. Baron van Lynden te Utrecht.

Het Dagelijksch Bestuur bestaat thans uit: den Voorzitter L. J. van Wijk, Secretaris van het Ned. Bijbel Genootschap te Amsterdam; den Vice-Voorzitter Ds. J. Krüger, Geref. Pred. te Maarssen; de beide Secretarissen voornoemd en Jonkvrouwe H. B. de la Bassecour Caan te 's-Gravenhage.

2. Voor 1921 zijn de volgende Zomer-Conferenties ontworpen: In Juni eene conferentie voor afgevaardigden uit arbeiderskringen, ter bespreking van de bevordering van Zendingen in die kringen, zoodat wel als van actie op de Zendingen velden in verband met de opkomende sociale bewegingen. Van Maandag 25 Juli tot Zaterdag 13 Augustus drie conferenties op denzelfden voet als dezen zomer. Voorts van 15—20 Augustus een bijzondere conferentie voor leiders in jonge mannen- en jonge vrouwen organisaties, onder voorbehoud dat hiervoor voldoende medewerking der betrokken organisaties ondervonden wordt.

3. Van de gelegenheid tot aansluiting bij den Z.S.R. maakten reeds enkele organisaties gebruik. Volgens de nieuwe organisatie kunnen thans alle kerkelijke vereenigingen, commissies en andere organisaties zich bij den Z.S.R. aansluiten en een afge-

ZOO JUUST ONTVANGEN:

Parakan Salak Thee, kwaliteit en prijs als vóór den oorlog, 80 cent per pond.

VERRIJGBAAR BIJ **F. C. DE BRUYN** DANCKERTSTRAAT 43. - TELEF. 3361

L. E. NIEUWENHUIZEN
LEIDEN - HOLLAND
Blikgroenten: Rood etiket (beste kwaliteit) Groen „ (tusschensoort)
Huishoudgroenten merk „Sleutels”
SPECIALITEIT IN GEZOUTEN GROENTEN

Zeebaboe's en Jongens
beschikbaar. 203
 Te bevragen in „PERSINGGAHAN”
 Advies-Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. Bedienden
 v. Boetzelaerlaan 2 - Tel. Sch. 248

waardig als lid in den Z.S.R. benoemen. De bedoeling hiervan is tot een organische vruchtbare samenwerking inzake Zendingsovoeding te komen met alle lichamen die op de eene of andere wijze ter bevordering van het Zendingleven in Nederland werkzaam zijn, opdat de Zendingstudiebeweging zich geheel bij het bestaande kan aansluiten en daaraan dienstbaar wezen. Daarom hopen wij dat het gegeven voorbeeld spoedig door vele andere organisaties gevolgd zal worden, terwijl wij met allen nadruk deze zaak onder de aandacht van belanghebbenden brengen.

4. Voor de verhalen voor de vier Zending-Zondagen voor de Zondagsscholen in 1921 (6 Maart, 5 April, 4 September en 4 December) worden wederom vertelpunten uitgegeven.

5. Er heeft zich een Onderwijzers-Zendingcommissie gevormd, met het doel Zendingbelangstelling, kennis en -liefde onder en door de Nederlandsche onderwijzers te bevorderen, door op te wekken de conferenties te Lunteren te bezoeken, het doen behandelen van Zendingsonderwerpen op vergaderingen van onderwijzers, Zendingstudiekringen, literatuur verspreiden, het geven van inlichtingen en verspreiden van berichten. Voorzitter is de heer Joh. G. Meerwaldt Bzn., Poortstraat 20, Utrecht; Secretaris de heer G. Sleutel, Garenmarkt 15, Leiden.

6. Het conferentie-oord te Lunteren is reeds bijna voor den geheelen zomer en voorzomer van 1921 veruurd, hetzij aan de eigen conferenties van den Z.S.R., hetzij aan anderen.

De 1e Secretaris Z.S.R.:

J. W. GUNNING J. Hzn.

Ingezonden Stukken.

Naar aanleiding van het schrijven in het Orgaan Vereeniging „Oost en West” van 2 December 1920 (betreffende pensioenregeling), voel ik mij gedwongen eenige woorden te schrijven.

Als oud-onderofficier van het O.-I. leger, heb ik dit schrijven gelezen, en doet het niet alleen mij, maar honderden anderen met mij het genoegen te maken, dat de mannen, die reeds jaren geleden hun diensten in Ned.-Indië gedaan hebben, nu niet vergeten worden. Door ons te vereenigen trachten wij ons doel te bereiken.

Doel een groote steun voor ons is die, van de oud-officieren van het Indische leger, die ons hunne medewerking niet ontzeggen.

Een Oud-Officier.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften.

UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De opvolger van den huidige Gouverneur-Generaal. De heer J. G. Boon schrijft in het Soer Hbl. o.m.: Die eigenschappen om het ambt van Landvoogd te vervullen, bezit mr. Fock ongetwijfeld en zelfs deze abnormale tijden zullen voor hem geen belemmering opleveren om het gezag te handhaven, maar er valt zoo ontzaglijk veel goed te maken, wat verloren is; het aanzien van het gezag heeft zoo ernstig geleden en de vraag mag wel even worden gesteld of mr. Fock, die de zestig reeds eenige jaren achter den rug heeft, fysiek bestand zal zijn tegen de groote besomeringen, die hem wachten.

„Blijmoedige werkers”, zal hij, ondanks de fraseologie van zijn voorganger, hier niet vinden.

Laten wij hopen, dat hij 's Lands dienaren over het doode punt zal weten heen te helpen en zal bemeten met den lust en de ambitie, welke in de laatste jaren zijn verloren gegaan, tot heil van Indië. Wij denken dan zeker niet in de laatste plaats aan de inlandsche ambtenaren, wier gezag, met wel-

VAN STRAALEN MONSIEUR & ERKELENS.
WIJNHANDEL

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Leuvehaven 34, Tel. 2456.
 Bijkantoor: DEN HAAG, Lloydgebouw, Piet Heinplein, Tel. 1587 1588
 Bijkantoor: DEN HELDER, Hoofdgracht 37, Tel. 83.

willend toezien der regeering, ernstig ondernijnd werd en wordt door onverantwoordelijke volksmensen, en een krachtigen stuw behoeft om niet in elkaar te zakken, het onze meeslepend in zijn val.

Laten wij hopen dat hij zal weten te weren uit de Indische schaapskooi, aan zijn zorgen toevertrouwd, de wolven van Bolshevistische zijde losgelaten op een tegen hare propaganda volmaakt weerlooze inlandsche kudde en met alle hem ten dienste staande machtsmiddelen zal vernietigen de schadelijke splijtzwammen, welke, getreden fussen het bestuur dezer gewesten en de bevolking, op een onherstelbare kloof aansturen.

Laten wij ten slotte hopen dat hij der volksovoeding een gezonde basis zal weten te geven, zonder welke de toekomst der inlandsche bevolking, geknepen tusschen energieke, werkzame, bekwame, maar vaak niet al te scrupuleuze naties, er allerduisterst uitziet.

Laat hij het meer ontwikkelde deel der Inlandsche bevolking het zuiver politieke inzicht bijbrengen, dat zelfstandige naties niet aaneengesmeed worden, maar dat zij geleidelijk uitgroeien; dat het begrip Indische natie tot nog toe in een verre toekomst een onding is, het begrip „Indische nationaliteit” totaal geen zin heeft; dat een onafhankelijk Indië practisch neer zal komen op een overheerschen der buitenbe-zittingen door het volkrijke Java; dat — wil Java dit recht opeischen — het uit een beschavingsoogpunt dient te staan op eenzelfde niveau als Nederland, en dat, zoolang het zich niet tot die hoogte heeft opgewerkt, er geen sprake kan zijn van het overnemen van een recht, dat slechts ontleend wordt aan de hooge cultureele ontwikkeling van het kleine, energieke en schrandere volk aan de Noordzee; dat de verschillende rassen van dezen archipel een lange leerschool behoeven om in zich dat tot stand te brengen, waarover westersche volken eeuwen en eeuwen deden, dat zij daartoe onze leiding niet kunnen ontberen, en dat alles, wat die leiding moeilijk of onmogelijk maakt, als in strijd met de ware belangen van het inlandsche volk veroordeeld, en dus uit een politiek oogpunt vernietigd moet worden.

Laat hij dat deel doen begrijpen dat, om tot een meer verspreide geestelijke ontwikkeling te komen, in de allereerste plaats noodig is een verhoogde welstand, zonder welken de middelen, om die ontwikkeling bij te brengen, zullen ontbreken, en dat die verhoogde welstand van het geheel, de som vormt van de rijkdommen der individuen, welke rijkdommen slechts kunnen verkregen worden door gestadigen, onvermoeiden en juist aangewenden arbeid van den eenling.

Schr. besluit: Leert werken en leert sparen; zie daar het wachtwoord, dat wij verwachten dat uitgegeven zal worden door den nieuwen landvoogd aan zijn Indische volk. Wee hem, die dit wachtwoord als niet uitgegeven zullen beschouwen.

De Bolshevistische bedreiging.

Naar aanleiding van de Bolshevistische bedreiging van het Oosten in het algemeen en Ned.-Indië in het bijzonder schrijft de Deli Crt. o.m. dat er h.i. voor Ned.-Indië geen redenen tot ongerustheid bestaan. Insiders weten dat onze recherche in Indië voor dergelijke aangelegenheden goed georganiseerd is en over bronnen en gegevens beschikt, die het vrijwel onmogelijk maken, dat ernstige pogingen tot het verwekken van Bolshevistische relletjes in Ned.-Indië of Britsch-Indië niet bijtijds in de gaten zullen loopen. Dat is trouwens wel een voordeel van Indië, dat er geen misdadige beweging op touw wordt gezet of er zitten menschen onder, die voor een paar centen hun mede-samenzweers verraden en aan de galg brengen. Men kan nu verachting hebben voor de-zulken, het zou toch onjuist zijn om er in het algemeen belang geen gebruik van te maken.

En het zou het blad dan ook zeer verwonderen, wanneer de politie niet beschikt over de volledige verslagen van de meest geheimzinnige bijeenkomsten. Schr. heeft bepaald reden om die verwondering te koesteren.

THE PH. VAN OMMEREN
CORPORATION OF NEW-YORK
 New York, San Francisco (Cal.),
 42 Broadway. 84 Pinestreet.

belast zich met:

Expeditie :: Assurantie
 Opslag van goederen, enz. enz.

Nadere inlichtingen worden gaarne verstrekt door

PHS. VAN OMMEREN, Rotterdam.

N.V. Brood- en Beschnittfabriek
„DE OUDE VETTE HEN”
 DEN HAAG
 bij het Stadhuis

Alle soorten Brood, Bescuit,
 Banket, enz.

Lunchroom - Tea-Concert

Naamlooze Vennootschap
Luxe-Auto Verhuuronderneming
 voorheen P. J. JANSEN.

Eenig adres: **Koninginnegracht 1^a.**
 (over Hoofd-Ingang Dierentuin)
te 's-Gravenhage.

Men lette op de Tel.-Nos. H 851 en H 852

Auto's voor Trouwgelegenheden
 en Maand-Auto's

Dag en Nacht geopend

J. P. C. NICOLAÏ & ZOON

HOF-KLEEDERMAKERS

Kanaalstraat 2 Telef. H. 3146
's-GRAVENHAGE

Hof-, Rijks- en Gemeenteveranciers

Wed. G. STREITWOLF
 Noordeinde 105, 's-GRAVENHAGE, Tel. H. 2413

GUMMI SPONSEN
SPONSEN ZAKKEN
BADMUTSEN

Kon. Eindhovensche Stoom- & Handweverij
VAN DIJK & Co.
 Levensvrienden van H. M. Koningin Wilhelmina - van H. M. de Koningin-Moeder en van H. M. de Koningin van Rumenië; eertijds van H. M. Koningin Sophia.
OPGERICHT 2 AUG. 1853.
 Hotel-Linnen en Tafelgoed met en zonder naam.
UITZETTEN, INDISCHE UITRUSTINGEN
LUIERMANDEN.

Adverteeren doet verkoopen

Parkhotel
 van Stolkpark, Scheveningsche Boschjes.
 Tel. S. 733 - S. 1525 - S. 467
 EERSTE RANGS FAMILIEHOTEL
 Centrale Verwarming, Electrisch Licht, Baden,
 Rustige ligging.
 LIFT.
 Bijzonder geschikt voor Zomer- en Winterverblijf.

Maison van Wijk
 Obrechtstraat 57 - 's Gravenhage - Telefoon H 2665
 UITZENDING VAN DINERS vanaf f 1.00
 Speciaal ingericht tot het leveren aan huis van
 Dejeuners, Diners en Soupers.
 135 **KOUDE EN WARME SCHOTELS.** J. H. M. KOETS

„Twed“
 Hollandsch-Indisch Restaurant
 en Tearoom
 Reinkenstraat 76 Tel. H. 2150
 DEN HAAG
 112
 Dagelijks geopend van 12-8
 Hollandsche
 ..en Indische Tafel..

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
Kristal - Porselein
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ. ENZ.,
 uit de Plateelbakkerij „Zuid Holland“
 te Gouda.
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen.
 Garantie voor gave overkomst.

Restaurant Royal
 'S-GRAVENHAGE
 Lange Voorhout 14 - Telef. 8580

Daarbij komt nog, dat het de vraag is of de communisten in Ned.-Indië voldoende bekwaam zijn om hun propaganda verder te brengen door persoonlijke mededeeling. En waar dat het geval is, daar verliest de propaganda al voor een groot deel zijn gevaarlijk karakter.
 Alles bijeen kan het blad, gewaarschuwd door de desbetreffende telegrammen, voorloopig de toekomst nog rustig tegemoet zien. Hoe vleidend ook voor onze bekendheid, de Russische belangstelling behoeft ons nog geen schrik in te boezemen.

Het Hooggerechtshof en de Toli-Toli zaak.
 In een scherp hoofdartikel van het *Soer. Hbl.* van 27 Sept. wordt het bekende advies van het hooggerechtshof in zake de voor den moord in Toli-Toli opgelegde straffen nog eens onder handen genomen. De schrijver, blijkbaar een B. B.-man, zegt het *Bat. Nwsbl.*, toont helder aan, hoe het hof eensdeels met zich zelf in tegenspraak is, anderdeels de praktijk der rechtsbedeeling op de buitenbezittingen eenvoudig over boord werpt.
 Het slot vooral is merkwaardig. Het B. B., zegt de schrijver, zal den handschoen opnemen en zijn eer weten te verdedigen. Uitmuntend.
 Maar waarom niet met open vizier gestreden? En waar blijft de Vereeniging van B. B.-ambtenaren? Het *N. v. d. D.* zegt o.m.: Ook het *Soer. Hbl.* schrijft in afkeurenden geest over den aanval van het Hooggerechtshof op het B. B. Het blad merkt terecht op dat de verantwoordelijkheid voor het gebeurde te Toli-Toli, welke het Hof op het Bestuur schuift, aan het verkeerde adres is gericht. Het Bestuur toch richt zich naar het van de Regeering uitgaande beleid.
 Wekten wij op om het B. B. in deze moeilijke tijden te steunen, te beschermen tegen de tendens om altijd maar weer op het B. B. in te hakken, dat vooral in de buitenbezittingen met veel persoonlijke opoffering moet arbeiden, en maar al te vaak onzeker is van den moreelen en militairen steun der regeering, ook de heer Boon valt ons hierin bij.

De A. M. S. en de reorganisaties der H. B. S.
 In de *Preanger Bode* vinden wij van de hand van den heer *F. W. Stapel* een duidelijke uiteenzetting van de plannen der reorganisatie van de H. B. S. in Indië. Schr. zegt o.m.:
 Door de opening der Algemeene Middelbare Scholen is het voortgezet en voorbereidend-hooger-onderwijs in Ned.-Indië een geheel nieuw stadium ingetreden. Deze scholen leiden met een zesjarigen cursus (3 jaar M.U.L.O. en 3 jaar middelbaar) op voor een diploma, dat dezelfde rechten geeft als het einddiploma H. B. S. en voor een deel ook als het einddiploma gymnasium. De nieuwe opleiding duurt dus een jaar langer dan die aan de H. B. S., maar heeft daartegenover enkele niet te weerspreken voordeelen. Zoo kan de eerste helft dier opleiding, de drie jaar M.U.L.O., op verscheidene plaatsten in Indië gevolgd worden, waardoor vele ouders bespaard blijven voor het ernstige bezwaar, hun kinderen jong van huis te moeten zenden en ze aan anderen toe te vertrouwen. Verder kan de leerling aan het eind van het derde jaar een keuze doen tusschen de Wis- en Natuurkundige of de Westersch-Klassieke afdeling, terwijl diegene, die niet verder kan of wil gaan, in het einddiploma M.U.L.O. een waarborg voor een behoorlijke broodwinning in Indië heeft.
 Een groot bezwaar van de A. M. S. is echter dat, bij tusschentijds vertrek naar Europa, men daar geen aansluiting heeft op een corresponderende inrichting; noch H. B. S., noch lyceum, noch gymnasium kunnen de leerlingen der A. M. S. overnemen. Waar echter de regeering zich de A. M. S. heeft gedacht als de school voor de z.g. blijvers, zal zij dit laatste bezwaar, als niet ter zake doende, voorbijgaan.
 Er zijn echter, behalve „blijvers“, ook „trekkers“ in Indië, en van onderwijs politiek standpunt moeten daaronder gerekend worden alle ambtenaren, officieren en particulieren, die op gezette tijden voor een jaar of langer naar Europa gaan. Zij hebben er

= Indisch Restaurant =
Waroong Djawa
 Kortenaerkade 10 - DEN HAAG - Tel. 4882
 Uitzending van Diners

„DE BIJENKORF“
 :: Lunch- en Tearoom ::
 Koude- en Warme Schotels
WAGENSTRAAT 45 DEN HAAG

recht op in Nederland een onderwijs-inrichting te vinden, die bij de Indische aansluit en omgekeerd. De regeering is zich daarvan volkomen bewust.
 Beschouwt zij dus thans de A. M. S. als de meest aanbevelenswaardige vooropleiding voor hooger onderwijs voor diegenen, welke de geheele vooropleiding in Indië moeten volgen, dan ziet zij in de H. B. S. een school, wier eenig bestaansrecht is het geven van voorbereidend hooger onderwijs aan de kinderen der „trekkers“.
 Met dit doel voor oogen was het noodig dat de H. B. S., meer dan tot nu toe het geval was, naar de Hollandsche richting. Het was een merkwaardige coincidentie dat, terwijl men van Indië uit maatregelen nam de H. B. S.-en zoo nauw mogelijk bij de Hollandsche te doen aansluiten, men in het Moederland juist bezig was het H. B. S.-programma grondig te herzien.
 Een nieuw leerplan werd in het afgelopen jaar door den Onderwijsraad in Nederland opgemaakt. Het zag er minder overladen uit dan het oude en bracht ook in het eindexamen aanbevelenswaardige wijzigingen aan. Het desbetreffend wetsvoorstel is 1 September 1920 in Nederland in werking getreden.
 Niet alleen werd het Fransch afgeschaft als verplicht leervak op bepaalde scholen in Nederland, maar het geven van Fransche les op een Lagere School werd zelfs in de nieuwe wet verboden!
 Op de Middelbaar-Onderwijs-conferentie in Indië van 11 en 12 September j.l. werd namens de regeering medegedeeld, dat ook in Indië reeds bij het a.s. toelatingsexamen het Fransch niet meer gevraagd zal worden.
 Tot dusver was het Fransch een exameneisch in Indië, met het gevolg, dat praktisch alleen de z.g. eerste scholen konden opleiden voor het admisisie-examen H. B. S. Nu het Fransch vervalt, kunnen ook 2e en 3e scholen, benevens Holl.-Chineesch scholen die opleiding ter hand nemen.
 Indien nu de afschaffing van het Fransch de eenige verandering in de toelating was, zou dus het noodwendig gevolg zijn, dat het aantal kandidaten voor H. B. S. veel grooter werd. Doch dit is geenszins de bedoeling der regeering, die zich immers de H. B. S. alleen als school voor de „trekkers“ heeft gedacht. Tegenover de afschaffing van het Fransch zal dus zeker een verzwaring in de andere eischen komen.
 De verandering in het leerplan der H. B. S. zelf bestaat hoofdzakelijk in een beperking der leerstof voor bepaalde vakken, terwijl bovendien in het 5de studiejaar enkele vakken facultatief zijn gesteld. De leerling moet uit die facultatieve vakken een keuze doen in overleg met den directeur der school. Zijn aanleg en toekomstige studierichting zullen daarbij den doorslag moeten geven.
 De vermindering der leerstof leidde tot een verminderd aantal lesuren, die in de wet zijn vastgelegd. Voor Indië konden de getallen niet maar zoo worden overgenomen. In Nederland duurt elke les 50 minuten; in Indië, om klimatologische redenen 45 minuten, gevolgd door 5 minuten pauze. Bovendien is de dagverdeling in Nederland gunstiger. In Indië vallen alle lessen tusschen 7 en 1 uur. Dit alles maakte voor Indië groter totalen van lesuren noodig dan voor Nederland. De Middelbaar-Onderwijs-conferentie heeft die totalen vastgesteld.
 Bij de oude Indische regeling vergeleken is in de totalen nog een belangrijke vermindering te constateren.
 Ook in het eindexamen zijn belangrijke wijzigingen gebracht; het is geworden een combinatie van school- en staatsexamen.
 Het aantal examenvakken is verminderd van 17 op 12, terwijl de oude indeeling in 5 groepen is vervallen. Elk vak wordt dus op zichzelf beoordeeld. Op het diploma wordt, behalve de behaalde cijfers, aangegevend, welke facultatieve vakken de candidaat in het laatste studiejaar heeft gevolgd, maar in de facultatieve vakken wordt niet geëxamineerd.
 Verder zal een candidaat alleen geëxamineerd

Restaurant KOLLÖFFEL
 HEERENGRACHT 241 tusschen Gasthuismolensteep
 en Raadhuisstraat.
 AMSTERDAM - TELEF. N. 4390.
 PLATS DU JOUR VAN 12-1.30 UUR.
 Diners van 4-8 uur à f 1.40 (omvattende Soep of voorgerecht, Vleesch of Visch, Groenten, Aardappelen en Dessert).
 ABONNEMENTSBOEKJES van 10 coupons f 13.-.
 Zondags geopend van 4.30 tot 7.15 uur.

Tel. 4060
 Haag - **MAISON VAN RIJN** Meermalen BEKROOND
 CUISINIERS
 Prins Hendrikstr. 28 - DEN HAAG - v. Galenstraat 43
 Dejeuners, Dinners, Soupers, etc. Hors d'Oeuvres
 Varié, Mayonaises, Salades, Koude en
 Warme Schotels, enz. enz.
 Meest Gerenommeerde Inrichting hier ter Stede.

Tarief Dinners Hoogst zindelijk bereid, van de beste ingrediënten, aan huis bezorgd

Dinners à f 1.- Vleesch Groenten Aardappelen	Dinners à f 1.12 Vleesch Groenten Aardappelen Toespijs	Dinners à f 1.70 Vleesch Groenten Aardappelen 2de Vleesch, Visch of gevogelte Compôte Toespijs
--	---	--

Met bijlevering van SOEP worden de prijzen met f 0.25 verhoogd.

COUPONBOEKJES
 verkrijgbaar voor 24 Dinners tegen Gereduceerde Prijzen.
 24 diners à f 1.- f 23.- 24 diners à f 1.70 f 39.-
 24 porties soep . . f 5.-
 Speciaal Gesoigneerde DINERS met uitgebreid MENU
 f 2.50 p. couvert.
 Menu op aanvraag verkrijgbaar. 230
 Verzoeken bussen te weigeren met verbroken controle-sluiting.

worden door die leeraren, waarvan hij in het 5de studiejaar les heeft gehad. Het examencijfer zal worden bepaald door den leeraar-examinator, in overleg met een door de regeering aan te wijzen deskundige, die wel het examen bijwoont, maar zelf geen vragen stelt.
 Bij de bepaling van het cijfer wordt bovendien vrij veel invloed toegekend aan de rapportcijfers van het laatste studiejaar, die het examencijfer naar beide kanten zullen kunnen beïnvloeden.
 Een nieuwigheid is verder, dat de commissie, in hoeverre zij omtrent één of meer vakken nog geen vast oordeel heeft, het mondeling examen, dat 2 dagen duurt, voor bepaalde kandidaten met één dag kan verlengen.
 De nieuwe eindexamen-regeling heeft stellig dit oordeel, dat zij, die het geheele laatste schooljaar behoorlijk werkten, minder blootgesteld zijn aan de wisselvalligheden van een examen, terwijl de „lijnwijkers“, die speculeeren op hun „Schweineglück“, behoudend mindere kansen hebben dan vroeger.

De serimpies gefotografeerd.
De Loc. vermeldt o.m. dat kort geleden, niet dan heel veel moeite, de hofdanseressen van den soerabayan van Solo voor het eerst gefotografeerd zijn. Het fotografisch atelier Isken te Soerabaya ontving de vereerde opdracht deze foto's te nemen. De foto's zijn zeer goed geslaagd en de daarop voorkomende personen duidelijk te onderkennen. Ze worden geposeerd in het fotografisch atelier op Gemblang, doch zijn niet in den handel. Het blad ziet niet welk bezwaar er — na het optreden der hofdanseressen in het publiek — nog kan bestaan tegen het in den handel brengen van de foto's, die voor kunstliefhebbers een aanwinst zouden zijn.

UIT DE INDISCHE PERS.

„Klingaleezen en het Onderwijs“. Nu de evolutie in Ned.-Indië zich steeds uitbreidt, schijnen ook de Klingaleezen pogingen te doen om zich daarbij aan te sluiten.
 In de „Sinar Sumatra“ van 17 Augustus 1920 wordt men althans uit de hoofdplaats Padang, ter Westkust van Sumatra, dat de Klingaleezen zich nu ook aan het onderwijs willen laten gelegen liggen en scholen willen oprichten.
 Tot nu toe is dit laatste nergens in Ned.-Indië gebleef, noch voor de volbloed Klingaleesche kinderen, noch voor de peranakans.
 Men gevoelt het thans dat die scholen noodig zijn, want minstens 3 gedeelte van die bevolkingsgroep kan lezen noch schrijven, doch om deze scholen op te richten is nog lang geen eenvoudige zaak, want aanmerking genomen het feit, dat het zoo moeilijk is personeel te verkrijgen en te behouden.
 De ouders der kinderen, die gewoonlijk er genoegen mede nemen als ze den Koran kunnen lezen en ze als halve geleerden beschouwen, werken ook al niet veel mede.
 De wijze om met eenig succes werkzaam te zijn, zal wel bestaan in aaneensluiting en als men zich richt tot de bestaande Klingaleesche vereenigingen ter plaatse, dan is het niet onmogelijk dat de hulp zal worden verleend.
 Een autobusdienst. Nu het aantal voertuigen in Indië begint te verminderen en de vrachtprijzen stijgen, denken de huurkoetsiers, ook in verband met de hoge voederprijzen, er hard over om het wagenvervoerbedrijf er aan te geven.
 Ter hoofdplaats Soerabaya doet het gebrek aan voertuigen zich al bijzonder sterk gevoelen, welke toestand door den Arabier, den heer Bin Alwi Assaf, is begrepen en waarin hij aanleiding heeft gevonden om, met ingang van 15 Augustus 1920, voor zijn rekening een autobusdienst te openen.
 Bij de Wolseley Palace en Velodromo zijn respectievelijk 6 en 4 auto's besteld. Deze zijn echter niet alleen bestemd voor de stad.
 Van de 4 kleinere auto's zijn n.l. 2 bestemd voor de regelmatige communicatie met Grisse en de 2

andere met Sepandjang. Zij zullen niet voor de Europeesche reizigers beschikbaar zijn.
 De groote auto's onderhouden de verbinding met Wonokromo via Sepandjang naar Tandjong Perak, waarvan ook de Europeanen gebruik kunnen maken.
 Op de proefritten hebben de voertuigen goed volstaan.
 In één der groote auto's is plaats voor 20 personen, terwijl op het achterbalcon nog plaats kan worden verkregen op een paar klapstoeltjes, zooals men die bij de elektrische trams aantreft. Ook is er plaats voor kleine bagage.
 Gedurende de ochtenduren zullen autobussen voor de schoolkinderen rijden en daarna kunnen de volwassen Europeanen er van gebruik maken.
 Voor spoedvereischende gevallen staat er ten allen tijde een autobus op Goebeng bij het stadsstation gereed.
 Hoogstwaarschijnlijk zullen goede zaken worden gemaakt.
 Het bezoek van den Landvoogd aan de hoofdplaats Padang (Sumatra's Westkust). Het in de maand Augustus 1920 door den Gouverneur-Generaal aan de hoofdplaats Padang gebracht bezoek heeft aan den schrijver, die zich teekent „Rajat“, de navolgende beschouwing in de „Oetoesan Melajoe“ van 12 Augustus 1920 in de pen gegeven.
 De Landvoogd zal in de maand Maart 1921, na een bestuur van 5 jaren, naar Nederland terugkeeren en dit bestuur dus weldra moeten overgeven aan zijn opvolger Mr. Fock.
 Volgens gewoonte werd die vacature reeds langen tijd te voren in de Nederlandsche bladen besproken en daarin als vervangers de namen van zekere personen genoemd, doch met de stem van het Inlandsche volk werd daarbij weinig of geen rekening gehouden.
 En zoo is in de werkelijkheid dan ook de toestand. Waar het aan het Inlandsche volk nog niet gegeven is invloed op de keuze van een Gouverneur-Generaal uit te oefenen, daar heeft het slechts de beslissing te aanvaarden, zooals die door de bevoegde autoriteit genomen wordt.
 Voorloopig is daarin nog geen verandering te brengen en moet men wel het zwijgen er toe doen, doch gelukkig kan het feit worden geconstateerd dat de tijden veranderen.
 In afwachting daarvan past het het Inlandsche volk niet om zorgeloos te zijn, nu de evolutie van dat volk zulk een uitbreiding aanneemt en dat onderwerp al de gedachten van den Landvoogd in beslag neemt, onverschillig welke persoon tot die hooge functie wordt geroepen.
 De houding van het Inlandsche volk tot de Regeering staat in het nauwste verband tot de houding, welke de Gouverneur-Generaal aanneemt tegenover de evolutie, welke het Inlandsche volk door maakt en dan is de schrijver van meening, dat men niet anders dan lof kan over hebben voor den Gouverneur-Generaal Van Limburg Stirum, die zulk een uitnemende opvatting had van zijne plichtsvervulling en zoo goed begreep wat het Inlandsche volk, uit het oogpunt van rechtvaardigheid, toekwam.
 Met kracht en moed nam hij beslissing in de pandhuiszaak te Grisse en erkende hij het gelijk van den Inlandschen ambtenaar tegenover den Europeeschen ambtenaar.
 Ook is het volk nog niet de beslissing vergeten inzake de zending van den Raad van Indië Liefcrick, die de klachten en grieven van het volk ter Sumatra's Westkust in ontvangst nam en bij de Regeering voorbracht.
 Dit alles wijst op het feit, dat de Landvoogd stuurde in de richting van eene evolutie, die, evenals de sterkste overstrooming, niet meer te keeren is.

UIT DE CHINEESCHE PERS.
 Het verderf tegemoet. I. In de „Sinar Sumatra“ van 16 Augustus 1920, welk blad onder leiding staat van den Hoofdredacteur, den heer Liem Koen Hian, kan men de mededeeling vinden, dat drie Chineesche meisjes te Batavia zelfmoord hebben ge-

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het verderf tegemoet. I. In de „Sinar Sumatra“ van 16 Augustus 1920, welk blad onder leiding staat van den Hoofdredacteur, den heer Liem Koen Hian, kan men de mededeeling vinden, dat drie Chineesche meisjes te Batavia zelfmoord hebben ge-

Restaurant VAN DER PIJL
 147 PLAATS 18 :: LA HAYE

MAISON DE PREMIER ORDRE
 Livraison en ville et en province

Grand Hotel Restaurant
 „Central“
 In alle Kamers warm en koud water
 De meest bekende Inrichting der Residentie.

HOTEL PAULEZ
 geeft weder dagelijks van 3.30 tot 5.30 uur, zijn bekende intieme
Afternoon-Tea-Concerten
 door het ensemble 106
WILLY HONSBEEK & Z.

Restaurant SAUR, den Haag
 Lange Houtstraat, hoek Voorhout. 133
 Dejeuners, Dinners, Soupers
 Specialiteit voor Visch en Zeeuwsche Oesters

HOLLAND HOTEL
 tegenover de Wagenbrug
 Restaurant à la carte en pension
DEN HAAG 148

Het meest aan te bevelen
INDISCH RESTAURANT
 LAAN VAN MEERDERVOORT 68, DEN HAAG
 Dagelijks geopend van 12 tot 9 uur.
 Uitsluitend Indische Tafel.
 165 Directeur: J. VAN GEEMERT.

Z H B
ZUID-HOLLANDSCHE BIERBROUWERIJ
 DEN HAAG
 Bijkantoren te AMSTERDAM, BANDOENG, BATAVIA, SOERABAYA, BOMBAY, BRUSSEL, LONDEN, PARIJS 50
 Vraagt de alom bekende
Z. H. B. Bieren
Z H B

GRAND HOTEL COOMANS
 ROTTERDAM - HOOFDSTEEG
 Hotel bevat 250 Kamers met stroomend koud en warm water; 30 Kamers met Badkamers verbonden.
 Logies met Ontbijt vanaf f 3.25 per persoon.
 De aandacht wordt gevestigd op de moderne paroom, uitkomend aan den Houttuin en op het achter gelegen luxe ingericht Restaurant BRISTOL.
 De Directeur H. HOLTHAUSEN.

Grand Hotel Restaurant „ALLARD“
 Kruiskade 32 - ROTTERDAM - Telef. 12692
 Alle Kamers zijn voorzien van Koud- en Warmwateraanleg. 81
Huis van den 1sten Rang

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 2512

Hofleveranciers.

□ □ DROGERIJEN :: :: CHEMICALIËN □ □
 □ □ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □
 □ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

HOFLEVERANCIERS.

Wed. H. RAHDER & ZON
Wijnhandelaren

Filiaal: 's-Gravenhage
 Hoofdkantoor: Amsterdam
 Filiaal: Arnhem
 Filiaal: Gorinchem

Heemskerckstr. la Binnenkant 25 N. Plein 15 O. Vischmarkt
 Tel. H. 3493. Intele. Tel. 389. Tel. 280. Tel 61.

Prijscouranten worden op aanvraag gaarne toegezonden.

Voor Export speciale conditiën.

Dans- Instituut

B. STERNFELD

Leerling v. h. Instituut Jacques Dalcroze te Genève

Koningin Emmakade 133 Tel. H. 3348

'S-GRAVENHAGE

Onderwijs in

Modern Dansen

alsmede in

Klassiek,
 Plastiek
 en Rhytmische
 Gymnastiek.

VOLKS UNIVERSITEIT

Leergangen op elk gebied van Wetenschap

'S-GRAVENHAGE
 SECRETARIAAT
 HOOGENIEUWSTRAAT 4

WORDT LID Steunt met uwe bijdrage

American Hotel - Amsterdam
 Hotel en Café-Restaurant le Rang. 131

Schoonste Ligging - Moderne Inrichting
 Electriche Verlichting - Centrale Verwarming
 Electriche Personenlift
 Omnibus aan 't Station - Matige Prijzen

A. W. VOLMER, Directeur.
 Tel. Interc. 4737. Code 5th Edition A. B. C.

pleegd, doordien zij uitgehuwd zouden worden aan een man, dien zij niet kenden.

Deze tragische feiten hebben aan den persoon van L. K. H. aanleiding gegeven om in bovengenoemd blad onder den titel „Menoedjoe pada Katjelakaän” (in de richting van het verderf) beschouwingen te geven, waaraan het navolgend is ontleend:

Deze 3 zelfmoorden hadden ook reeds de aandacht getrokken van enkele Nederlandsche bladen op Java, die zich afvroegen, hoe 't toch mogelijk was dat de Chineezee een dergelijk wanbegrip omtrent het huwelijk, als het dwingen van een meisje om met een haar onbekenden man te trouwen, er stellig een is, wilden toepassen op meisjes, die ontwikkeld heetten te zijn.

Die wanhoopsdaad — om geen andere kwalificatie te gebruiken — en die vraag gaven den schrijver de onderstaande regelen in de pen.

Hij wilde zich niet verdiepen in de vraag, wat hier eigenlijk met ontwikkeling wordt bedoeld, n.l. in hoeverre die drie betreurde zusters werkelijk ontwikkeld waren. Of zij over een eindexamen H.B.S. 5-j. c. of Handelsschool, dan wel over een lager onderwijsacte zonder meer — de hoogste diploma's, die die meisjes in Indië kunnen halen — beschikten, dan wel of de getoetste kennis om een materieel gunstige positie te kunnen veroveren, zonder meer, inderdaad een teeken van werkelijke ontwikkeling is.

De schrijver wil slechts pogen zijne lezers te overtuigen, dat de begrippen der Chineezee aangaande het huwelijk niet zoo monsterachtig, niet zoo barbaarsch zijn, als ze oppervlakkig beschouwd, wel schijnen.

Hij hoopt, dat het hem gelukken zal, die overtuiging te geven en daarmee de pogingen om de Chineezee in wanstaltige Europeanen te veranderen, zullen ophouden.

In tegenstelling met de methode om door het bijeenbrengen van de bouwstoffen het geheele gebouw aanschouwelijk te maken, begint de schrijver eerst het bestaan van het gebouw aannemelijk te maken, om daarna de samenstellende deelen te onderzoeken, voor zoover dat noodig is.

Met andere woorden, hij wil beginnen aan te tonen, dat de Chineezee eene beschaving hebben, om daarna het fundament dier beschaving op te sporen en op het gevaar te wijzen, dat die beschaving en de Chineezee bedreigt.

Hij acht dat aantoonen van de Chineesche beschaving noodig, waar het bestaan daarvan voor vele Westelingen twijfelachtig is.

Hoort men den Engelschman William Basil van de Chineezee getuigen, dat, toen de Europeanen nog barbaren waren, de Chineezee „had long enjoyed a civilisation in some aspects higher than ours even at the present day”, aan den anderen kant worden de Chineezee gelukkig gemaakt met een ontdekking van den Nederlandschen sinoloog de Groot, dat de Chineezee in waarheid slechts „savages” zijn, hoogstens „a semi-civilised people”.

Toetsing van de Chineesche beschaving aan een Westerschen maatstaf, lijkt den schrijver daarom gewenscht.

Het standpunt van den Amerikaanschen president Thomas Jefferson beschrijvende, zegt Bryce:

„Jefferson's importance lies in the fact that he became the representative not merely of democracy but of local democracy, of the notion that government is hardly wanted at all, that the people are sure to go right if they are left alone, that a country where each local body in its own local area looks after the objects of common concern, raising and administering any such funds as are needed and is interfered with as little as possible by any external power, comes nearest to the ideal of a truly free people.”

Richt men nu het oog naar China en ziet men eens hoe daar de Regeeringsmachine ingericht was en nog is.

In zijn beschrijving over het dorpsleven in China, zegt de heer Leong Yaw Kok:

HOTEL-PENSION PHILADELPHIA
 LEIDSCHEN KADE 94, tegenover het Leidsche Boschje.
 AMSTERDAM - TEL. Z. 3275.

Zeer aanbevelenswaardig voor Indische Families
 DAI-FLIJKS RIJSTTAFEL
 NDISCH EN EUROPEESCH RESTAURANT.
 KAMERS MET EN ZONDER BADKAMER
 Lift. Centr. Verwarming

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. Krul
 Salon de Rafrâchissements 185

NOORDEINDE 44 DEN HAAG

„In its actual working China is a huge Republic, public within which are myriads of petty Republics. For the village in China is an autonomous unit.

„Nominally it is governed by the Central Government through a hierarchical series of officials.

„But actually with the exception of paying a nominal land-tax and in a few other cases, the village is as independent of the Central Government as any British self-governing colony is independent of the Imperial Government.

„The village in China is less governed than any other in the world.

„In China the Central Government plays but an infinite pinally small part in the village life.

„The village has perfect freedom of industry and trade, of religion and of everything that concerns to government regulation and protection of the locality.

„What ever may be required for its well-being is supplied, not by Imperial Edicts of any other kind of governmental interference, but by voluntary associations.

„Thus police, education, public repairs of roads and canals, lighting and innumerable other things, are an infinite sinally small part in the village themselves.”

Stellig was het naar aanleiding van dit feit, dat de heer Putnam Whale in 1917 schreef:

„Wanneer men plotseling alle ambtenaren in China in den bodem deed verdwijnen, zou het raderwerk der Maatschappij rustig doorgaan, zonder eenige afwijking te vertoonen. *)

(Wordt vervolgd.)

LITERATUUR-OVERZICHT.

De volken van Nederlandsch-Indië.

Van het onder leiding van Prof. J. C. van Eerde verschijnend standaardwerk over de volken van Nederlandsch-Indië is uitgekomen de dubbele afl. 9-10. Met deze afl. is het eerste deel compleet geworden; het bevat behalve een Inleiding van Prof. v. E. — de volgende monographiën: Het volk van Atjeh, door H. T. Damsté. — De bewoners van de Gajo- en Alaslanden, door J. J. Kremer. — De Bataks, door M. Joustra. — De Minangkabausche Maleiers, naar gegevens van Amaroellah Galar Soetan Mangkoeto, bewerkt door G. Joustra. — De Zuid-Soematraansche Maleiers, door G. F. de Bruijn Kops. — De eilanden langs de Westkust van Soematra, door Prof. Dr. J. P. Kleiweg de Zwaan. — De Maleiers, door G. F. de Bruijn Kops. — De binnenlandsche stammen van Borneo, door Prof. T. J. Bezemer. — De Makassaren en Boegineezen, door Joh. A. F. Schut. Al deze belangwekkende bijdragen zijn inderdaad schitterend geïllustreerd.

Handleiding Inl. Bestuursambtenaren.

Als uitgave van het Departement van Binnenlandsch Bestuur zijn van de serie „Handleiding ten dienste van de Inlandsche Bestuursambtenaren op Java en Madoera” weder twee Nrs. verschenen, n.l. 35, handelend over het Volkscredietwezen en 46, waarin de Verpondingsbelasting wordt omschreven. Beide boekjes zijn in het Nederlandsch, waarnaast de Maleische vertaling, gedrukt. Als zodanig kunnen zij ook aan hen, die de Maleische taal bestudeeren, goeden dienst bewijzen.

Indië. Geïllustreerd Weekblad.

Inhoud van afl. 35: Arowakken (vervolgd), door N. (met plaat: Jonge Indianenvrouw met mondtatouage als kauwster van alcoholica). — Martine Tonnet (met portret en afb.), door Mevr. M. C. Kooy-van Zeggeulen. (Een inderdaad voortreffelijke biographie, waarvan we de kennismaking ten zeerste aanbevelen aan hen, die als wij, Mevr. Tonnet in haar leven en werken gekend hebben). — De stichting van Buitenzorg (door

LENSVELT NICOLA
 Den Haag Holland

Beschuit en Roggebrood voor export.

Adverteeren doet verkoopen.

TAAMS & KEYSER
 Bankastraat 10 's-Gravenhage
IN EFFECTEN.
 182
 Speciale afdeling Incurante Fondsen.
 Cultures - Industrie - Handel.
 Ons blad wordt op aanvraag geregeld toegezonden.
 COUPONS. REK.-COURANT.

VAN DER HAM & SMITTENAAR
 Fred. Hendrikplein 37 - 's-GRAVENHAGE - Tel. Schev. 2607
 Effecten, Coupons, Deposito's,
 Beleeningen, Prolongatiën, Handelscredieten
 Incasso's en Rekening-Courant. 45

**Nederlandsch Indische.
 Escompto Maatschappij**
 Oppericht in 1857

Kapitaal f 50.000.000.—
 waarvan geplaatst en
 volgestort f 45.000.000.—
 Reserve f 9.000.000.—

Hoofdkantoor te **BATAVIA.**
 Agentschappen in de voornaamste plaatsen van
 Nederlandsch-Indië, te **AMSTERDAM** en te
 'S-GRAVENHAGE,
 Prins Hendrikplein 14. 183

Het Agentschap te 's-GRAVENHAGE
 belast zich met alle Bankzaken, alsmede
 met aan- en verkoop van Effecten.
 Neemt gelden à deposito en in rekening-
 courant tegen rentevergoeding.

Safe-Deposit.
 Open en Gesloten Bewaarneming.

Gouverneur-Generaal Van Imhoff), 31 December 1748,
 door M. — Een tochtje naar het Mendjer-meer (een
 meer in Kedoe), door Mr. H. M. B. ter Haar Ro-
 vanij (met ill.). — Madoereesch bijgeloof. — Wat de
 Javaansch-Mohammedaansche bevolking voor gods-
 dienstige of liefdadige doeleinden zool opbrengt (ver-
 rig).

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.
 Oorspronkelijke bijdragen in No. 16: Bestrijding der
 Bruine Binnenbast, zool als die op de onderneming
 „Boengeng Passang” geschiedt, door J. van Baalen. —
 Vriendschappelijke bijeenkomsten (van administra-
 tie van bergcultuurondernemingen in Djember en
 Soewangi), door A. J. C. Weber. — Versterkte
 weksten, door M. — Een en ander over den land-
 bouw in Amerika, door M. — De rubriek landbouw
 berichten uit Indische bladen bevat belangrijke onder-
 werpen, als: De leiding van de veeteelt in Neder-
 landsch-Indië. — De inkrimping van de rubberproduc-
 tie. — Onze maten en gewichten. — Het Asahanplan.
 De rubber. — Rede uitgesproken door den heer Si-
 mulg Mulder, Directeur van Landbouw, ter gelegen-
 heid van de inwijding van het nieuwe gebouw van het
 Centraal Rubberstation te Buitenzorg. — Idem door
 den heer de Voegt.

Neerlandia.
 In de Dec.-afl. houdt Ds. van Lingen zijne maande-
 lijke Indische causerie; schrijver bespreekt thans
 de geringe belangstelling welke er in het algemeen bij
 ons volk bestaat voor betrekkingen in Oost-Indië en
 wat er tegen te doen is; verder wijst hij op eenige be-
 langrijke verschijnselen (nauwere aansluiting van
 Nederland met Japan; neiging tot samenwerken in
 de opbouw van de Indische maatschappij door Chi-
 nesen).

West-Indië. Landbouwkundig Tijdschrift.
 In den inhoud van de Sept.-afl.: De rijsteeltuur in
 Noord-Amerika, in verband met de mechanische grond-
 bewerking, ontleend aan een Rapport van M. B. Smits.
 Naschrift van de Redactie. — Het arbeidersvraag-
 stuk door J. J. Leys. — Vereeniging voor den grooten
 landbouw in Suriname. Jaarverslag over het jaar 1919.
 Een nieuwe landbouwleeraar in de kolonie (n.l. de
 heer van Waveren), door E. Snellen. — Theoretische
 economische beschouwingen over motortrekkers in
 landbouwbedrijf. — Hoe men in Britsch-Indië de
 vrees voorlicht omtrent Suriname. — Mieren ver-
 planten, door J. J. Leys. — De cacao thrips,
 door M. W. Braumuller. — Het arbeidersvraagstuk,
 door K. S.

Weekblad voor Indië.
 No. 27 bevat het portret van den nieuwen gouver-
 neur-generaal Mr. D. Fock, met als bijschrift eenige
 woorden; de redacteur onthoudt zich van een oorde-
 len en wil liever daden afwachten. — Zending F. J.
 van Hasselt levert een belangwekkende, geïllustreer-
 de bijdrage „Van Rimboe tot Residentszetel” (geschie-
 denis van Manoekwari, hoofdplaats van het nieuwe ge-
 biet Nieuw-Guinea).
 No. 28 brengt een geïllustreerd artikel van N., „Ken-
 nen zijn schoone omgeving”.
 No. 29 (tevens het laatste, volgens eene mededeeling
 van de Directie op de eerste bladzijde), heeft nog een
 artikel over Inlandsche meisjesscholen, door J. B. Si-
 mulg en over „Mooi Makassar”, door P. Postma, beide
 geïllustreerd.

Sluiter's Monthly East Indian Magazine.
 In Nov.-afl. van dit nieuwe maandschrift is even in-
 teressant als de vorige. Alle artikelen zijn fraai ge-
 illustreerd en zeer lezenswaard. Ze open met een be-
 schrijving van de waterkrachtwerken in Ned.-Indië. De
 heer van der Kop schrijft een artikel over de moskee te
 Medan. — Tyra Kleen vermeldt bijzonderheden over
 de „Grotto's aan Java's Zuidkust en de eerbare
 kunstjes welke er gewonnen worden. — De hr. J.
 van Dyck vraagt weer aandacht voor Inlandsche nij-
 verheidsproducten. — De hr. Ch. le Roux levert een bij-
 draage over land en volk van het eiland Flores. — De
 hr. S. Coperberg, eindelijk, geeft bijzonderheden over
 het huwelijk van den Prang Wedono met een dochter
 van den sultan van Jogjakarta.

Panorama.
 De hr. J. Koning geeft in het Nr. van 1 dezer, naast
 twee illustraties, een beschrijving van het prachtig
 hotel „Nougko Djadjar” in het Tenggersche,
 vooral als rust- en herstellingsoord een gunstigen
 naam heeft.

Rubberperiodieken.
 Ned.-Indisch Rubbertijdschrift, 15
 Oct. 1920: Mobilisatie tot vrijen arbeid, door Dr. R.
 Broersma (ontleend aan „De Locomotief”). — Inwij-
 ding van het nieuwe gebouw van het Centraal Rubber-
 station te Buitenzorg op 28 Sept. 1920. — De leeftijd
 van rubberboomen. — De toekomst der rubbercultuur.
 — Verdere gegevens over den invloed van het tappen
 op latex en rubber. — Tegenwoordige uitgaven voor
 het openen van rubberondernemingen. — De cultuur
 van den Oliepalm.

**Archief voor de Rubbercultuur in
 Ned.-Indië.** Oct. 1920. Latex en rubber van indi-
 viduele samenstelling van de latex en de eigenschap-
 pen van den rubber, door Dr. O. de Vries. — Over
 de correlatie tusschen de productie en het aantal rijen
 der melksapvaten in den bast van Hevea Brasiliensis,
 door Dr. W. Bobilihoff. — Zaadselectie bij Hevea, door
 G. L. J. Holle.

De Ingenieur.
 No. 49 bevat een geïllustreerde beschouwing van ir.
 A. Groothoff, getiteld: Eenige Indische ervaringen
 met hydrometrische instrumenten voor debietwaarne-
 mingen in rivieren. — De ir. R. A. van Sandick ver-
 volgt zijn artikelenreeks over het Algemeen Inge-
 nieurscongres te Batavia van 8—15 Mei j.l. — Verder
 nog een korte bijdrage: Electriciteitsvoorziening in
 Ned.-Indië. Naar aanleiding van het wetsontwerp be-
 treffende de electriciteitsvoorziening van het land”.

De Waterstaatsingenieur.
 Uit den inhoud van afl. 8, jaarg. 1920: Winden, re-
 gens en stormen, meerstand, strooming en verandering
 van de kustlijn van het Tobameer, in verband met het
 bouwen van aanlegplaatsen, door ir. E. Fels. — Het
 wegvraagstuk in het gewest Preanger Regentschap-
 pen, door ir. M. de Wolff. — Wegcongres, door ir.
 F. W. Th. van Oordt. — De positie van de Afd. Stoom-
 wezen aan het Departement der B.O.W., door ir. A.
 Korving. — Werving van ingenieurs voor den Indi-
 schen Waterstaat in de centrale landen. — Het wo-
 ningvraagstuk, door Feldman. — Karang als onderlaag
 voor wegen, door ir. L. J. de Ven.

Hindia Poetra.
 Behalve een stukje „Idealisme”, ondertekend Lwd,
 waarin de schr., naar het ons voorkomt, meer zegt dan
 hij verantwoord kan, bevat No. 10 van „Hindia
 Poetra” „Eenige opmerkingen naar aanleiding van
 het request van de Chinezen-Vereeniging „Chung Hwa
 Hui”, door Mr. M. van Dijk, zoomede het vervolg van
 het Verslag van het Indonesisch Congres te Lunteren,
 23—26 Aug. 1920.

Handel en Bedrijf.
 Het 1 Dec.-Nr. bevat het vervolg en slot der be-
 schouwingen van den hr. H. Ch. G. J. van der Man-
 dere over het ontstaan en de betekenis der „Ko-
 ninklijke Maatschappij tot exploitatie van Petroleum-
 bronnen in Ned.-Indië”.

De Banier.
 In No. 42 het slot van „Het hooger onderwijs in
 Ned.-Indië”, door C. C. van Helsingden Jr. — Ver-
 der: Hervorming van het bestuursstelsel.
 No. 43 bevat o.a.: Het opiumvraagstuk. — Opium-
 bestrijding. — Medische kroniek (vervolg). — De voor-
 stellen der Herzieningscommissie.

De Java-Post.
 Pr. P. Vertenten vertelt in Nr. 43 van een reis op
 de Koemberivier, in gezelschap van den bestuurs-
 assistent Ch. D. Pelamonia. Het is schr. opgevallen dat
 het doorreisde gebied zoo schaarsch bevolkt is en daar-
 om: „niets is misleider dan de kaart van Zuid-
 Nieuw-Guinea met die vele kleine letters, die dorps-
 namen en die vele grootere, die volkstemmen schijn-
 en aan te geven”. De bezochte Papoeas typeerend,
 schrijft Pr. V. o.a.: „De binnenlanders hier smukken
 zich op als de kustbewoners, hun versierselen zijn de-
 zelfde, alleen ziet men hier meer hoofdkransen van
 afgrettes. Alles hetzelfde, alleen zijn ze zoo mogelijk
 nog een graadje vetter en viezer, vuiler en muffter
 en..... nog ongerepter Kaja-kaja. Hier ziet men nog
 nekwervels dragen van verslagen vijanden en één man
 droeg heel gemoedelijk een menschelijk kinnebak aan
 zijn kalkkoker!”

De Indische Mercur.
 Inhoud van No. 49: Kostende prijs van suiker op
 Java, door Dr. H. C. Prinsen Geerligts. — De gom-
 ziekte van het suikerriet, hare oorzaak en hare bestrij-

NEDERLANDSCH INDISCHE HANDELSBANK
 AMSTERDAM BATAVIA 's-GRAVENHAGE
 Ampenan, Bandoeng, Bombay, Calcutta,
 Cheribon, Gorontalo, Hongkong, Kobe, Makas-
 sar, Medan, Menado, Palembang, Pekalongan,
 Probolinggo, Semarang, Shang hai, Singapore,
 Soerabaya, Tegal, Tjilatjap, Weltevreden.
 Kapitaal f 55.000.000. — Reserven f 43.000.000

Rotterdamsche Bankvereeniging
 Kapitaal en Reserven f 105.000.000.—
 (t. w. : kap. f 75.000.000.— en reserve f 30.000.000.—)
 ROTTERDAM AMSTERDAM 's-GRAVENHAGE

Boompjes	Rokin	Mauritskade
Coelsingel	Zaandam	Besuidenhout
Delfshaven		Kneuterdijk
Flevoord		Naaldwijk
Schiedam		Rijswijk
Vlaardingen		Scheveningen

Handelscredieten.
 Voorschotten in rekening-Courant.
Deposito's.
 Cheque-Rekeningen met rente-vergoeding.
 Gelegenheid tot open en gesloten bewaargeving.
SAFE-DEPOSIT.

Nationale Bankvereeniging
 Kapitaal en Reserven f 7.200.000.—
 Hoofddirectie en Centrale Administratie te Utrecht.

Alkmaar	Geldermalsen	Purmerend
Alphen a/d Rijn	Gouda	Schagen
Amersfoort	Gorinchem	Schoonhoven
Apeldoorn	Groenlo	Sibredrecht
Arnhem	Groningen	Sneek
Assen	Haarlem	Stadskanaal
Barneveld	Harlingen	Terneuzen
Bodegraven	Heerensen	Tholen
Boreulo	Helder (den)	Tiel
Boskoop	Hengelo (O.)	Uithoorn
Coevorden	Hoogeveen	Utrecht
Culenburg	Hoogezand	Veendam
Delft	Hulst	Veendam
Den Burg (Texel)	Katwijk	Vlissingen
Deventer	Leenwarden	Wildervank
Deventer	Leiden	Woerden
Doetinchem	Lochem	IJmuiden
Dokkum	Meppel	Zeilst
Dordrecht	Middelburg	Zierikzee
Drachten	Nijmegen	Zutphen
Ede	Oostburg	Zwijndrecht
Franeker		

DISCONTEEREN EN INCASSEEREN
WISSELS OP BINNEN- EN BUITENLAND

CENTRALE BANKVEREENIGING
 Molenstraat 39 - 's-GRAVENHAGE - Telef. H. 1481
 RENTEVERGOEDING VOOR DEPOSITO'S.
 Met 1 dag opzegging 2 %
 Met 3 maanden opzegging 3 %
 Met 1 jaar opzegging 4 %
 Zenden op aanvraag een uitvoerig Wekel. Beursoverzicht.
ADVIES BIJ BELEGGING. 168

Crediet- en Effectenbank „die Haghe”
 Laan 9 - 's Gravenhage - Tel. H. 8892
ALLE BANKZAKEN

Adverteeren doet verkopen.

HET ASSURANTIEHUIS

— KEIZERSGRACHT 213 —
TELEF. N. 9569, 1498 en Centr. 52 en 2145

AMSTERDAM

Combinatie van Nederlandsche Verzekering Maatschappijen. - Kapitaal f 10.000.000.-

VERZEKERING tegen TRANSPORT-, BRAND- en INBRAAKSCHADEN

Directie: F. A. SOREL

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80.000.000.-
Statutaire Reserve 17.353.284.-
Buitengewone Reserve 22.660.000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Trans-
ferenten. — Incasseeringen en Financieringen. — Schrifte-
lijke of Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. —
Deposito's. — Rekeningen-Courant. — Administratie van
Effecten en alle andere Bankzaken.

Algemeen Assurantie kantoor DE BAS

Fluweelen Burgwal 6 - DEN HAAG - Telefoon H. 4659

Bezorgt U elke gewenschte verzekering
op de billijkste conditiën.

INTERNATIONALE COMMERCIEELE BANK,

's-GRAVENHAGE, Alexanderstraat 23.

KAPITAAL Fl. 5.000.000.—

Telefoon: H 7602. Telegram-adres: ACEBANK.

BEHANDELING VAN ALLE BANKZAKEN.

Handel- en Cultuur-Maatschappij

Gevestigd te AMSTERDAM, Prins Hendrikkade 79. 214
Telefoon 49 Noord, Telegram-adres: Amesz, Amsterdam.

IMPORT van alle Nederlandsch-Indische producten.

Neemt op zeer billijke conditiën vertegenwoordigingen aan
van in Nederlandsch-Indië gevestigde firma's.

Belast zich met den verkoop van — en geeft voorschot op
producten als: Tabak, Koffie, Rijst, Oliehoudende Ge-
wassen, speciaal Copra, Sesame Zaad, Grondnoten, enz.

EXPORTEURS van alle voorkomende artikelen zooals:
Textiel-, Papier-, IJzer- en Staalwaren, Sundries,
Levensmiddelen, enz.

BANKIERS: Nederlandsche Handel-Maatschappij.

CREDIET

Levert op elk gebied.
Strenge geheimhouding.
Condities zeer vrijgevig
in overleg met den
kooper.

DE RESIDENTIE
119 LANGE BEESTENMARKT 121-123

ding, besproken door Prof. Dr. F. A. F. C. Went. — Mededeelingen van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel te Buitenzorg. No. 10. Naar aanleiding van eene Mededeeling over Dwerghoppers, door Dr. I. Boldingh. — Alg. Verg. van de Rubberplanters Vereeniging, gehouden op 17 Juli 1920 te Bandoeng. — De Overzeesche handel na den oorlog. — Kultuurberichten. — Kleine mededeelingen en overige vaste rubrieken. — De afd. Handelsmuseum van het Kol. Instituut geeft een opgave van recente literatuur over economie, delfstoffen en metalen, nijverheid en brandstoffen, arbeidsvraagstukken, enz.

De West-Indische Gids.

De Dec.-afl. opent met het eerste gedeelte eener beschouwing van den hr. S. Muller van Voorst, getiteld „De middelen tot opheffing van Suriname uit zijn verval”. — Jhr. L. C. van Panhuys bespreekt de mogelijkheid om de waterkracht der aanwezige watervallen en stroomversnellingen te benutten, zooals zulks in Ned. Oost-Indië geschiedt en in Britsch-Guyana is voorbereid. — Dr. C. Bonne schrijft interessante bijzonderheden over het Boschnegerschrift, uitgedacht door den boschneger Afaka uit het Marowijne-distriet. — Mr. R. Bijlsma wijdt eene beschouwing aan Alexander de Lavaux en zijne generale kaart van Suriname 1737 (met reproductie dier kaart naar een op witte zijde gedrukt exemplaar in de collectie van Jhr. J. W. Six van Vromade). — Ten slotte — behalve de vaste rubrieken — een rapport van den toenmaligen Chef der „Divisie West”, J. C. van der Kemp, medegedeeld door Dr. J. de Hullu en door dezen getiteld: De algemeene toestand onzer West-Indische bezittingen in 1806.

* * *

Ten besluite de volgende titels:

Dictionary of colloquial Malay (Malay-English and English-Malay), by R. O. Winstedt. (Singapore, Kelly and Walsh).

Im Dämmer des Rimba. Sumatra's Urwald und Ur-mensch, von Wilhelm Volz. (Breslau, F. Hirt).

Het graf van den Soembing. Een Javaansche roman, door Mr. C. W. Wormser. (Kampen, J. H. Kok).

Verslag over het dienstjaar 1919, 7e boekjaar, van de Centrale Kas. (Batavia, Javasche Boekhandel en Drukkerij).

De economische toestand in Indië in het afgelopen jaar. (Referaat van het verslag van den President der Javasche Bank over het boekjaar 1919—20). (Economisch-Statistische Berichten, No. 245).

De Lamongsche districten gedurende het eerste halfjaar van 1920. (Korte Berichten, 10e Jaarg. No. 42).

Bali en Lombok.

Overzicht der litteratuur omtrent deze eilanden tot einde 1919. — Uitgave van het Bali-Instituut.

Onder de wetenschappelijke berichten in „Het Vaderland” van 7 dezer lezen wij:

Deze titel van het groote boekdeel, door het Bali-Instituut ons aangeboden, spreekt duidelijk van den enormen arbeid welke aan de samenstelling er van heeft ten grondslag gelegen. Een nadere kennis-making bevestigt die meening. Hier volgt een kleine opsomming.

Na een Kort Overzicht van de Ontwikkeling onzer Kennis van Bali en Lombok vindt men het eigenlijk overzicht, onderverdeeld in de rubrieken: A. Afzonderlijke geschriften alleen over Bali en Lombok, 75 artikelen; B. Artikelen over Bali en Lombok uit tijdschriften en andere periodieken, 526 artikelen; C. Gegevens over Bali en Lombok uit boeken en tijdschrift-artikelen, die niet uitsluitend over deze eilanden handelen, 207 artikelen. Daarop volgt rubriek D. Staats- en bijbladen van Ned.-Indië en gegevens uit de Javasche Courant met betrekking tot Bali en Lombok. En eindelijk rubriek E: Land- en zeekaarten van Bali en Lombok. Het geheel ge-

volgd door een zaken- en een personenregister. Be-nevens een register van eenige vreemde woorden met verklaring.

Van al die geschriften, artikelen en andere gegevens nu heeft de samensteller, de heer C. Lekkerkerker, archivaris van het Instituut, het essentieele extraheerd en dat tot een gemakkelijk te raadplegen overzicht saamgebracht, van 414 bladzijden, veel in kleinen druk. Daarmede pogende te geven een verzameling van zoo volledig mogelijke gegevens betreffende de Baliërs.

We begrijpen het beroep van den samensteller voor zijn arbeid op hen, die het boek zullen gebruiken bij hun ambtelijke of wetenschappelijke behoeften. Toch zal bij alle op- en aanmerkingen de proeve van een litteratuuroverzicht, met zijn uit-treksels van de artikelen van belang, een bezit van waarde blijken te zijn, vooral voor de bestuurs-ambtenaren op Bali en Lombok.

Suriname.

Mr. A. J. A. A. baron van Heemstra, advocaat-generaal bij het gerechtshof te Arnhem, oud-burgemeester van die gemeente, is bij Koninklijk Besluit van 30 November benoemd tot gouverneur van Suriname, waarheen hij omstreeks einde Maart zal vertrekken.

De aftredende gouverneur Staal vertrekt ongeveer 10 dezer uit Suriname, na het bestuur der kolonie tijdelijk te hebben overgedragen aan den vice-president van den Raad van Bestuur, mr. Riefberg.

Omtrent den levensloop van den nieuw benoemden Gouverneur schrijft de „Arnhemsche Courant” van 1 December:

Mr. A. J. A. A. baron van Heemstra is 22 Juli 1871 te Vreeland geboren, waar zijn vader burgemeester was. Hij studeerde aan de Universiteit te Utrecht en promoveerde daar in de rechten op sloot. Na zijn promotie was hij een tijdlang werkzaam op het Kantongerecht in het arrondissement Arnhem. In 1902 werd hij benoemd tot ambtenaar bij het O.M. bij het Kantongerecht te Roermond; in 1909 tot substituut-officier van Justitie bij de arrondissementrechtbank te Maastricht. 16 Maart 1910 volgde zijn benoeming tot burgemeester van Arnhem, als hoedanig hij 2 Mei d.a.v. werd gonsleerd. In Januari 1920 vroeg mr. van Heemstra ontslag uit deze betrekking, dat hem met ingang van 1 April verleend werd, terwijl hij op dienzelfden datum benoemd werd tot advocaat-generaal bij het Gerechtshof te Arnhem.

Uit het zeer waardeerend artikel van de „Arnhemsche Courant” nog het volgende:

„De toestanden in de West-Indische koloniën zijn niet zeer rooskleurig; voor een man, die werken wil en kan, is daar ongetwijfeld veel te doen. En wie moed op en vertrouwen in zijn werkkraft heeft, taak aanvaardt, ook al telt hij de moeilijkheden gering, heeft al een eind gewonnen op den weg, die leidt naar een welslagen, dat eigen bevrediging schenkt. Wie den nieuwen gouverneur van Suriname kent, weet, dat hij zijn taak aanvaardt in het belang van het land en het volk aan welks hoofd hij gesteld wordt. En aan zulke mannen heeft juist een kolonie als Suriname behoefte, waarbij dan nog komt, dat mr. van Heemstra door zijn tienjarig burgemeesterschap van een gemeente, die zich onder zijn bestuur heeft aangepast aan de eischen van een veelbewogen tijd, en die tijdens de oorlogsjaren voor zeer groot en onvoorziene moeilijkheden heeft gestaan, op het stuk van bestuursadministratie een ervaring heeft, die velen van zijn voorgangers misten en die het land, waarover hij het bestuur aanvaardt, niet anders dan ten goede kan komen.

Suriname en zijn bevolking mag gelukkig worden met den nieuwbenoemden gouverneur.”

In „Het Centrum” van 2 December een brief van den Arnhemschen correspondent over den nieuwe-

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE
BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:-: Safe-Inrichting. :-:

J. M. van KEMPEN & ZONEN
Kon. Ned. Fabrik van Gouden en Zilveren Werken.
VOORSCHOTEN.

FILIALEN te Weltevreden, Rijswijk 17;
s-Gravenhage, Plant 2; Rotterdam, Hoofdsted 26;
Utrecht, Choorstraat 32; Middelburg, Lange Delft 138.

AUG. SAVELKOUL - AMSTERDAM
 SINGEL, HOEK HEILIGENWEG 30
 Batavia - Semarang - Soerabaya - Bandoeng
 HEERENKLEEDING NAAR MAAT
Indische Uitrustingen
 Vraagt geïllustreerden Catalogus.

Voor het te 's-Gravenhage te openen „TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN” wordt gevraagd **een inwonende DIRECTRICE**, van middelbaren leeftijd. Salaris f 1200.— met verhooging, benevens vrije kost en inwoning. Schriftel. aanbiedingen onder No. 2268 Boekh. BOUCHER, Noordeinde 64c, Den Haag. 661.

...den Gouverneur, waaruit wij het volgende krijgen:
 „Met een taaie, onverzettelijke energie heeft hij zijn magistraatsjaren, en met name in de zware jaren, zich voor de belangen van Arnhem te ver gesteld.
 Een geruime rustperiode was toen noodig, om zijn het algemeen belang opgeofferde krachten te herstellen.

De Arnhemsche Burgerij erkende, na afloop der verloopjaren, zijn groote verdiensten, door ter herinnering aan Burgemeester van Heemstra in de hal van het Raadhuis een gedenksteen te doen metselen. Inderdaad is de tijskring van Van Heemstra's burgemeesterlijke werkzaamheid een periode van groote voortvarendheid geweest.

Initiatiefnemer van ruimen blik, stelde hij zich aan het hoofd van velerlei ondernemingen, en was een vruchtbaar stimulant op velerlei gebied.
 Kunstminnaar, heeft hij ook het kunstleven sterk gesteund. Hij was de „Urheber”, althans de groote officieele kracht, van het magistrale Vaderlandsch-Historisch Volksfeest.

geboren edelman, ook in het gewone leven man van aristocratie en distinctie, wist hij daaraan te verbinden een zeldzame jovialiteit, een welwillende houding tegenover alles en iedereen. Met zijn open geest en bonhomie wist hij de Raadszittingen een sfeer van gemoedelijkheid te houden”.....

„De kolonie Suriname, waarvoor een sterke ondersteuning uit het Moederland niet overbodig is, ontvangt in baron van Heemstra een voortvarenden, energiek bewindvoerder, die ongetwijfeld alle denk-liggende mogelijkheden in de kolonie zal openen en benutten. Een Eersten Ambtenaar met de hand.

zijn vertrek derwaarts zal plaats hebben uiterlijk Maart of begin April 1921”.....

* * *

„De West” van 12 October schrijft:
 Wat er van de plannen tot ijzerertexploitatie worden zal, is tot dusverre niet bekend.
 Een der personen wier aanvragen om concessie in verband met het onderzoek naar ijzer-erts waren aangehouden, heeft zich onlangs weder tot den gouverneur gewend om een beslissing te mogen vernemen.

Het nietszeggend antwoord luidde, dat bedoelde aanvragen waren aangehouden in verband met het onderzoek naar ijzer-erts (wat de heele wereld reeds weet) en dat vergunningen tot onderzoek in het thans aangehouden gebied destijds waren verleend omdat er nog geen sprake was van ijzer-erts (iets wat ook nu reeds wist).

Daar men echter dergelijke aanvragen niet tot de concessie kan „aanhouden” dringen wij er nog eens op aan, dat ten minste aan hen die voorkeuren bezitten uit hoofde eener verleende vergunning tot onderzoek, nu eindelijk de door hen gevraagde concessie wordt verleend. Eventuele ijzer-erts-exploitanten zullen zich dan maar moeten aanpassen aan den toestand zooals die is.

* * *

De heer E. V. Conrad, goudindustrieel, verzoekt „De West” mede namens andere belanghebbenden, om ernstig protest te plaatsen tegen de voorgenoemde inkrimping van den spoorweg. Wordt die maatregel aangepast, dan betekent dit den ondergang van het goudbedrijf aan de Sarakreek. Het is ondenkbaar, dat althans deze deskundige ter plaatse, dat dit bedrijf niet zich met moeite staande houdt, zou kunnen voortgezet zonder verkeersmiddel. Van een vermindering der exploitatie onder de oude primitieve voorwaarden, met een vervoer van menschen en goederen over de watervallen, kan z.i. onder de huidige omstandigheden geen sprake zijn.

In plaats van in te krimpen, zou het z.i. aanbeveling verdienen om den spoorweg door te trekken, daar tusschen het gebied der Sarakreek en het Lawagebied rijke goudhoudende terreinen gelegen zijn. Dit is de eenige streek waar de Mijnexploitatie van gouvernementewege destijds goede resultaten behaalde.

Wij gelooven niet, schrijft „De West”, dat deze laatste wensch van den heer Conrad veel kans op verwezenlijking heeft. Prijzen van spoorwagenaars zijn tot een krankzinnige hoogte gestegen. Wij meenen, dat het vooral die overweging is, die geleid heeft tot het, laat ons hopen voorloopig besluit tot inkrimping. Rails bijvoorbeeld, kosten thans f 200 per staaf (van tien meter lengte). De vernieuwing van de rails alleen van den bestaanden spoorweg zou ettelijke millioenen kosten. Werkelijk een bedrag om van te schrikken. Wij kunnen ons echter niet voorstellen, dat een spoorweg, waarvan de aanleg begon in 1903, nu reeds in belangrijke mate railsvernieuwing zou noodig hebben. Vooral geldt dit voor het baanvak, dat men wil opbreken en dat slechts enkele keeren per week wordt bereden.

De toestand is bijzonder onbehagelijk voor de goudindustrieelen, die reeds terreinen geprospecteerd hebben voor het volgend jaar en niet weten of zij de voorbereidselen voor verdere exploitatie moeten voortzetten.

* * *

„De West” van 29 October schrijft:
 De Surinaamsche Bauxite Maatschappij werkte de laatste maanden met ongeveer 900 arbeiders op Moengo. Thans is een groot deel van dit personeel, en ook een deel van het kantoor personeel, ontslagen. Men zal vermoedelijk doorwerken met iets meer dan de helft van de oude sterkte. Onder de ontslagenen zijn ook timmerlieden.

Op onze navraag op het kantoor deelde de directie ons mede, dat gebleken was, dat men bezwaarlijk op den ouden voet kon doorwerken, in hoofdzaak wegens de onzekere aanvoeren uit de Vereenigde Staten. Men kan niet alle materieel verkrijgen wat men noodig heeft. Daar op het oogenblik bijna alle spoorwegen in Amerika in beslag worden genomen voor het vervoer van den oogst, zal vooreerst geen verbetering komen in den gewraakten toestand.

Daar komt bij, dat de toestand in Amerika altijd zeer onzeker is gedurende de presidentieele verkiezingen, terwijl allerlei werkstakingen een verlamdend invloed oefenen. De reusachtige kolenstaking in Engeland werkt onmiddellijk ongunstig terug op alle andere landen.

Ten slotte is er de groote daling der bauxietprijzen. Deze grondstof is op dit oogenblik nagenoeg onverkooptbaar, zoodat het weinig zin heeft om thans schepen uit te zenden ter afhaling van bauxiet.

Om al deze redenen is voorloopig besloten om in kalmer tempo het werk voort te zetten op Moengo. De heer Engelhardt verklaarde ons, dat zoodra de toestanden zich wijzigen, de maatschappij gaarne het thans ontslagen personeel weder in dienst zal nemen.

* * *

„De West” van 5 October had zich pessimistisch uitgelaten over de vooruitzichten van de cacao-cultuur in Suriname. In een volgend nummer komt Dr. Stahel tegen deze zienswijze op.

Is eens het tekort aan suiker door de hervatte suikerbieten-cultuur in Europa aangevuld en heeft zich Europa ook economisch weer eenigszins hersteld, dan bestaat er geen reden om aan onze goede vooruitzichten voor onze cacao-cultuur te twifelen, vooral wanneer de planters ook verder de cacaoziekten zorgvuldig bestrijden en niet nalaten, de slechte dragers in de oude velden door goede te vervangen en nieuwe

BATIK VERVEN
 Batik-Apparaten, Batik-Teekeningen.
 ATELIER VOOR ONDERRICHT.
 O°GERICHT 1887.
FIRMA TENZER,
 Noordeinde 139a DEN HAAG (Holland), Tel. 4229.
 KUNST-SCHILDERSARTIKELLEN.
 Voorwerpen om te Snijden, Branden, Beschilderen, enz.

DE ALGEMEENE SPAARVERZEKERING
 ANNA VAN SAXENPLEIN 3
 's-GRAVENHAGE

Opggericht 1907

Coöperatief Spaarsysteem

Alléén in 1919 werd ingeschreven voor **Drie Millioen Gulden**

VRAAGT GRATIS BROCHURE! 199

MARX & Co.'s BANK
 ROTTERDAM: 's-GRAVENHAGE:
 Zuidblaak 56. Kneuterdijk 13.
 Belast zich met incasseeringen op het Binnenland en Buitenland.
 Koopt en verstrekt wissels en cheques op het Buitenland.
 Verstrekt handelscredieten tegen zakelijk onderpand. Bezorgt telegrafische uitbetalingen.
 Belast zich met de uitvoering van Effecten-orders. Verhuurt aan hare clientèle Safe-loketten.
 Neemt gelden à deposito tot wekelijks te annoneeren rente. 59

UTRECHTSCH BANKVEREENIGING
 OPGERICHT 1873. UTRECHT
 Kromme Nieuwe Gracht 20
 Behandelt alle Bankzaken.
 Verhuurt loketten in hare Brand- en Inbraakvrije bewaarhuis.
 De Directeuren: ANTON M. DE LEEUW
 W. RIJCKEN Gzn. 211

Bank-Associatie
 Wertheim & Gompertz 1834 en Gredietvereniging 1853.
 ALLE BANKZAKEN. 107
 Kapitaal en Reserves f 11.500.000.— Twintig Kantoren

HAARLEMSCHE BANKVEREENIGING
 216a
 HAARLEM, LEIDEN, AALSMEER
 BEVERWIJK, BLOEMENDAAL
 EDAM, HILLEGOM, HOOFDORP, LISSE, PURMEREND
 IJMUIDEN, ZANDVOORT.....
 KAPITAAL EN RESERVE ca f 5.000.000.—

VOORHANDEN EEN GROOTE KEUZE:
 Romans, Jongens- en Meisjesboeken, Prentenboeken. 176
 Kantoor-, School-, Schrijf- en Teekeningbehoefden
 Spoedige levering van alle Studieboeken, Tijdschriften en Modeplaten.
 Bibliotheek in 4 talen. Adverentie-Bureau
BOEK- EN KANTOORBOEKHANDEL
VAN ANDEL, Welmarstraat 18a b.d. Suezkade
 Telefoon 3213 DEN HAAG

N.V. ZUID-HOLLANDSCHE MANEGE (v.h. Manege Washington)

THERESIASTRAAT 145 ingang Joh. Camphuysstr. - DEN HAAG - TEL. H. 5306

Moderne rijlessen - Paarden per uur en per maand

Handel in Paarden

Luxe Stands en Boxes

Tonneaux beschikbaar

Dir. J. W. v. d. GUN.

**DRUKKERIJ
TEN HAGEN**

Nobelstraat 20 ∴ Den Haag

Telef. Interc. 2793

*Beleefde aanbeveling voor
de levering van alle voorkomende
Drukwerken als:*

AANDEELEN.	KANTOORBOEKEN
ADRESKAARTEN	KWITANTIËN
ADVIESKAARTEN	LABELS
BALBOEKJES	MAANDBLADEN
BESTEKKEN	MEMORANDUMS
BILJETTEN	MENU'S
BORDERELLEN	NOTA'S
BRIEFKAARTEN	OBLIGATIËN
BRIEFPAPIER	PROGRAMMA'S
BROCHURES	PRIJSCOURANTEN
CATALOGI	RECLAMEKAARTEN
CIRCULAIRES	REGISTERS
CONTRACTEN	REGLEMENTEN
CONVOCATIES	REKENINGEN
DIPLOMA'S	SERVETTEN
DISSERTATIES	STATUTEN
EFFECTEN	STROOIBILJETTEN
ENVELOPPEN	TABELLEN
ETALAGEKAARTEN	TEKSTBOEKJES
ETIQUETTES	TIJDSCHRIFTEN
FACTUREN	VAKBLADEN
FORMULIEREN	WEEKBLADEN
INTEEKENLIJSTEN	WERKSTATEN
INPAKPAPIER	WISSELS
JAARVERSLAGEN	ENZ. ENZ. ENZ.

**SPECIALE INRICHTING VOOR
GOED OPENLIGGENDE
KANTOORBOEKEN**

velden uitsluitend met veredeld plantmateriaal aan te leggen.

Op het oogenblik staan reeds een 200-tal veredelde boomen op de plantages en van de 1000 uitgelopen oculaties, die op het oogenblik in den Cultuurtuin staan, zullen dit jaar nog een 600-tal op de plantages worden uitgeplant. De kweekbedden worden verder belangrijk uitgebreid, zoodat van 1922 af de Cultuurtuin op uitgebreide schaal veredeld plantmateriaal zal kunnen leveren.

Het zoude te betreuren zijn, wanneer het pessimistisch artikel in „De West” van den 5en October het bij vele planters herlevende vertrouwen in de cacao-cultuur weer zoude te niet doen.

Curaçao.

St. Eustatius.

De New-Yorksche correspondent van het „Algemeen Handelsblad” doet mededeeling van een artikel in de „New York Herald” over Holland. Daarin wordt blijk gegeven van de bekende waardeering voor de eerste begroeting, aan de Amerikaansche vlag gebracht, op St. Eustatius door den Gouverneur De Graeff.

„Op den 16en November van het jaar 1776”, schrijft de „Herald”, „ontving de Amerikaansche vlag haar eersten groet buitenslands. Elf kanonschoten werden gelost, niet als eerbewijs of als blijk van de commercieele erkenning van een nieuwen staat en goeden klant, maar naar(?) de verordening van een Gouverneur, die zijn geschiedenis wist en die de onafhankelijkheidsverklaring nauwkeurig had bestudeerd. En bevel gaf om de kanonnen der bastions van het fort Oranje ter begroeting af te vuren.”

Het „Handelsblad”, waaraan bovenstaande vertaling is ontleend, haalt verder uit het artikel aan, dat De Graeff na inzage van het afschrift der onafhankelijkheidsverklaring, hem door kapitein Robinson van de „Andrew Doria” overhandigd, zou gezegd hebben, dat „deze Amerikanen om dezelfde redenen stredden als die waarvoor zijn eigen voorvaders in 1567 de wapenen tegen Spanje hadden opgenomen, n.l.: „geen belasting zonder toestemming”. En verder, dat ten gevolge van dit incident waarschijnlijk de helft van al de uit het buitenland ingevoerde oorlogsammunitie via St. Eustatius de opgestane Engelsche koloniën bereikte.

Tot zoover de „Herald”. Het is mogelijk, dat De Graeff's daad, die door de Amerikanen zoo hoog aangeslagen wordt, oorspronkelijk bedoeld is als een erkenning van de congres-vlag. Het is echter bekend, dat De Graeff, door de Directie der West-Indische Compagnie ter verantwoording geroepen, zich heeft trachten te redden door een verklaring, dat hij niet bedoeld had de onafhankelijkheid van Noord-Amerika te erkennen, daar hij het schip slechts als koopvaardij-schip begroet had, met 2 schoten minder dan het zelf gelost had. Over het aantal geloste schoten (13, 11 of 9) bestaat geen zekerheid. Het is echter niet te ontkennen, dat St. Eustatius aan de Amerikaansche zaak belangrijke diensten heeft bewezen.

Ambtenaren.

Ten vervolge op ons laatste artikel hierover eischt de billijkheid, dat wij mededeelen, dat de „Amigoe” over den brief van den Gouverneur aan de voornaamste firma's en maatschappijen schrijft. Het blad ziet in het meegedeelde rondschriven niet een indirect verbod aan de ambtenaren om den dienst te verlaten of eene poging om de handelsfirma's af te raden, die ambtenaren in dienst te nemen. Alleen zou de bedoeling zijn om in overleg met het Gouvernement den meest geschikten datum vast te stellen, waarop de overgang van den betrokken ambtenaar het best kan plaats hebben zonder den dienst te storen.

Het is mogelijk, dat de bedoeling zoo betrekkelijk onschuldig is, maar dan vragen wij ons af, waarom dit niet uitdrukkelijk vermeld wordt. Het is niet

onmogelijk, dat het rondschriven van den Gouverneur in dezen vorm voor verschillende ambtenaren eene belemmering wordt om hunnen financieelen toestand te verbeteren, eenvoudig, omdat men die soesa van overleg met het Gouvernement niet aanhalen wil.

Aan de beschouwingen van de „Amigoe” over het rondschriven ontleenen wij nog, dat het Gouvernement reeds gebrek aan personeel heeft, en stagnatie van den dienst het gevolg was. Het Gouvernement kan onmogelijk tegen particulieren opbieden en het salaris van één ambtenaar, om hem in dienst te houden, naar dezelfde evenredigheid verhoogen als door een particuliere firma is geboden. Het Gouvernement kan onmogelijk het salaris van den één verhoogen zonder daarbij ook de andere ambtenaren van gelijken rang en conseqwent ook zelfs de anderen van nog hooger en lageren rang een evenredige verhoogen toe te kennen.

Wij vragen slechts: wat is er verleden jaar met het salaris van den directeur van publieke werken gebeurd?

Scheepvaartbeweging.

Ingeklaard:	Stoomschepen.		Zeeschepen.	
	Aantal.	Netto inhoud M3.	Aantal.	Netto inhoud M3.
Jan. t/m Sept. 1920	411	1.617.671	797	167.797
„ „ „ 1919	269	917.827	991	142.333

Armwezen.

Ingediend is een ontwerp-verordening tot regeling van het armwezen, als bedoeld in art. 183 R.r. In den Kolonialen Raad is dit ontwerp niet onverdeeld gunstig ontvangen. Men vreesde toeneming der bureaucratie, verslapping der particuliere liefdadigheid en verzwarend der lasten van de Koloniale kas.

Kleine Berichten.

De onlangs in Nederland aangenomen wijzigingen der strafbepalingen tegen dierenmishandeling zijn door den Gouverneur ook aan den Kolonialen Raad voorgesteld.

De heer J. W. Gonggrijp, houtvester in Suriname, heeft op 1 November, op uitnodiging van den Gouverneur, te Willemstad een lezing gehouden over „Wat kan inzake van Boschwezen in Curaçao gedaan worden?”

Gouverneur Helfrich heeft weer een bezoek gebracht aan Bonaire. Een afvaardiging verzocht om de benoeming van den waarnemenden gezaghebber den heer De Haseth, tot gezaghebber. De Gouverneur heeft de Bonairianen echter moeten teleurstellen, want hoogstwaarschijnlijk zal de heer De Haseth niet gezaghebber van Aruba benoemd worden. Aldus deelt de „Amigoe” mee, die daaraan toevoegt, dat de heer De Haseth reeds als zelfstandig bestuursman op verschillende plaatsen groote bewijzen van bekwaamheid heeft gegeven, terwijl Aruba zoo veel groofter en meer bevolkt is en om verschillende redenen ook meer bestuursbekwaamheden vereischt dan Bonaire.

De heer W. G. E. D'Artillaet Brill, consul der Nederlanden in algemeenen dienst, is bevorderd tot consul-generaal der Nederlanden in algemeenen dienst.

Volgens mededeeling van het Hoofdkantoor van de „Hollandsche Bank voor West-Indië”, te Amsterdam, bedroeg de afgiftekoers voor zichtwissel Curaçao op 3 November 1920 117,75.

Het Curaçaosche Weerbaarheidskorps is een onnatuurlijken dood gestorven en daarmee, naar de „Amigoe” mededeelt, den weg gegaan van P a d v i n d e r s , S p a r t a , P h i l h a r m o n i s c h o r k e s t .

Alweer is te Willemstad brand uitgebroken en wel op den berg van Otrabanda.

De prijs der gewone stroochoeden is eind October plotseling gedaald van 45 cent tot 30 cent per stuk, naar de „Amigoe” mededeelt.

C. P. A. NICOLAI
DUNKLERSTRAAT 33 - TELEF. H. 7057
hoek Valeriusstraat. 177
Specialiteit in Heeren-Modeartikelen
Ruime keuze. Nieuwste Modellen.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
Geregelde mail-, passagiers- en vrachtgoederendienst
tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië.
Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar de Directiën te Amsterdam en te Batavia.

Bevelen ons beleeft
aan voor levering
van alle soorten
Brandstoffen.

N.V. Brandstoffenhandel v.h. F. BREURE & ZON
Telefoon H. 1880 en H. 3331
Waldeck Pymontkade 88 - Den Haag

Stookt onze 1^e soort
**ZWARE TURVEN EN
TURFBRIKETTEN ...**

Het bureau voor voedselvoorziening is met ingang
van 1 November opgeheven.

Van Vreemde Koloniën en Verre Landen

De een wil ze niet en de ander kan ze niet krijgen.

Zij volgen elkander in al klemmender wordende
drukking op, de verklaringen, dat de Vereenigde
Staten voorloopig niet op immigratie gesteld is en
scherpe selectie wensch toe te passen, voor zoover
den inwandel nog zal gedogen. Van particuliere zijde
wordt in deze richting even volhardend geijverd als
de regeeringswege.

De American Federation of labour voert krachtige
actie om het getal van 2 miljoen werkloozen niet nog
te doen vermeerderen. Gedurende den oorlog heeft de
immigratie vrijwel stilgestaan, maar nu worden weer
scheepsladingen aangevoerd. Het quarantaine station
voor New York Ellis Island is voortdurend overvuld.

De van de federatie uitgegeven propaganda heeft
veellicht meegewerkt tot de indiening van een wetsont-
werp door den voorzitter van de commissie voor de

immigratie uit het Huis van Afgevaardigden, hetwelk
de trekking heeft de immigratie gedurende de eerst-
volgende 2 jaren stop te zetten. Uitzondering wordt
alleen aangenomen voor bloedverwanten van Ameri-
kanen of in Amerika reeds gevestigde buitenlanders,
die hun voornemen hebben te kennen gegeven om zich
te laten naturaliseren.

Wij vonden meermalen gelegenheid er op te wijzen,
dat het bordje: „verboden toegang” eveneens bij de
havens van andere landen gesteld is, soms als abso-
lout verbod, soms als afweer alleen tegen de instuif
van bepaalde nationaliteiten. Haast zou men geneigd
zijn dit als een universeel verschijnsel van den tijd te
beschouwen, ware het niet dat enkele landen een uit-
zondering maakten.

Zoo blijven Fransch en Nederlandsch Guyana om
de strooming van werkkrachten vragen en de laatste
maand van den vertrekkenden gouverneur van Surina-
me, den heer Staal, is nog een handleiding ter oplos-
sing van dit voor onze West onopgeloste vraagstuk.

Zou 't nu niet doenlijk en nuttig zijn, van den stroom,
die overal op „verboden toegang” stuit, een gedeelte
te leiden naar Suriname? Wij weten wel, dat daar niet
elkeen welkom en te gebruiken is, maar men blijve
aan een bepaalden landaard houden en sluite
ermin een bepaalden landaard uit. Behalve krachten
van de cultures, kan aan honderden werk gegeven
worden voor wegeaanleg, het punt dat naast en met
„bevolking” over de toekomst van de kolonie te be-
schouwen heeft.

Het komt ons zeer waarschijnlijk voor, dat door im-
migratie van zeer uiteenlopende herkomst een ge-
woone bevolking van blijvers aan de kolonie kan
worden gegeven, die dadelijk als hulp op de plantages
als wegeaanleggers werk kunnen vinden en die in
de toekomst nederzettingen zullen geven langs de nieu-
we wegen en geleidelijk naar 't hoogland in. Juist thans
zijn blijvers te winnen.

België's koloniaal instituut.

De Deutsche Kolonialzeitung van 20 November be-
reikt eenige mededeelingen over de Belgische voorne-
men met betrekking tot het brengen van een wakker
koloniaal begrip in de bevolking, streven waarmede
naar 't schijnt, nog niet best wil vlotten.

Na de regeling van de propaganda in de scholen, is
de opening gevolgd van de Koloniale Hoogeschool te
Antwerpen. Deze schepping van den onlangs uit Afrika
teruggekeerde minister van koloniën Franck (die ook
't nieuw gevormde kabinet dezelfde portefeuille
heeft behouden), beschikt over ruime geldmiddelen.
Wogens 't Deutsche blad heeft de minister 10 miljoen

francs er voor weten te krijgen uit het Amerikaansche
fonds tot opheffing van het schoolwezen in België, zoo-
dat hieruit alleen al zoowat 500.000 fr. per jaar toe-
vloeien. Dan heeft de stad Antwerpen een terrein ter
waarde van wel één miljoen ter beschikking gesteld.
De kosten der gebouwen, waaronder een internaat be-
gripen is, worden op 5 miljoen fr. geschat. De jaar-
lijksche kosten worden op 800.000 fr. gesteld.

Het eerste succes is niet groot. De groote reclame
heeft niet meer dan 14 leerlingen doen opkomen, voor
wien 7 leeraren aangesteld zijn.

De uitgedrukte verwachting, dat hierin niet veel ver-
betering zal komen, laten wij voor rekening van D.
K. Z., maar wij meenen, dat er wel waarheid kan lig-
gen in de aan een Brusselsch blad ontleende opmer-
king, volgens welke de tegenwoordige jonge mannen
op den leeftijd der studenten geen lust hebben in een
internaat. Is 't waar dat de regeering niet handig ge-
weest is bij de keuze der leeraren, dan zouden dit twee
misgrepen vormen, die wel te herstellen zijn, maar 't
Duitsche blad zoekt de reden der mislukking vooral in
't gemis aan koloniale geest bij 't Belgische volk.

van Vollenhoven.

De bladen hebben een korte aanhaling gegeven uit
de rede, door minister Sarraut uit gesproken bij de
onthulling van de gedenkplaat, die in de Ecole co-
loniale te Parijs geplaatst is, ter vereering van
de nagedachtenis der in den strijd gevallen oud-leerlin-
gen en leerlingen dier school. Wij meenen deze te
moeten aanvullen met hetgeen de minister gezegd heeft
over onzen landgenoot van Vollenhoven, zijn medewer-
ker en vriend.

Hoe zou 't anders kunnen, zeide Sarraut, dan dat
een dergelijk bestaan (de school van den oorlog) man-
nen moest smeden, die eer doen aan den man. Hoe zou
't anders kunnen, dan dat de buitengewone voorwaar-
den van een zoo energieke levensinspanning ook buit-
engewone menschenfiguren zouden doen ontstaan.

En dan denk ik aan u, Vollenhoven, de hoogst ge-
schatte, de meest gewaardeerde, de trouwste mijner
medewerkers, aan u mijn groote, mijn broederlijke
Vollo.

Welke treffende herinneringen doen de gouden trek-
ken, die in dit marmer gebijteld, den roem van uw
naam doen schitteren, weer bij mij opkomen. Ik zie
u weer daar op dat aantrekkelijke land van Azië, vol
gezonde kracht en scheppende energie, de fransche
stelling opwekkend door uw gloedvolle geestdrift, over
den arbeid van allen het weergalooze licht van uw
prachtig veruift verspreidend. Ik doorleef weer uw
bezielde, helderziende, onvermoeide werkzaamheid,
waarin het heldere, stelselmatige van de inspanning
de stoutmoedige zetten van het eigen initiatief naar het
gewilde einde leidde. Ik hoor de trilling van uwe stem
overal rondom u de jeugdblijdschap van uw stralend
optimisme brengen, ik hoor uw gullen lach, het ver-
geefsche geschreeuw overheerschen van hen, die uwe
bewonderenswaardige persoonlijkheid aanvochten.

Groote aanvoedersziel, die de volle waarde en de
volle deugd van het voorbeeld heeft gekend, hebt gij
u geheel, vurig en zonder berekening, gegeven aan het
werk van kracht en vruchtbaarheid, daarbij, met kie-
sche schroomvalligheid in uw binnenste de te teedere
gevoelens verbergende, die aan uw moed afbreuk zou-
den hebben kunnen doen, of die soms het geheime lei-
den van uwe hooge zelfverloochening zouden hebben
kunnen laten raden.

Men heeft van u gezegd: „Een der meest uitblinken-
den onder de dapperen”. De beste onder de besten,
kan ik op mijn beurt verklaren, ik, die mijn leven blij-
vend vereerd acht door uwe vriendschap. „Aan volgen-
de geslachten ten voorbeeld voor te houden”! Welke
woorden zijn niet zwak bij dit lofschrift van de eervolle
vermelding, waarmede de loopbaan besloten is, die zóó
wonderbaarlijk rijk was, dat de ouden haar als door de

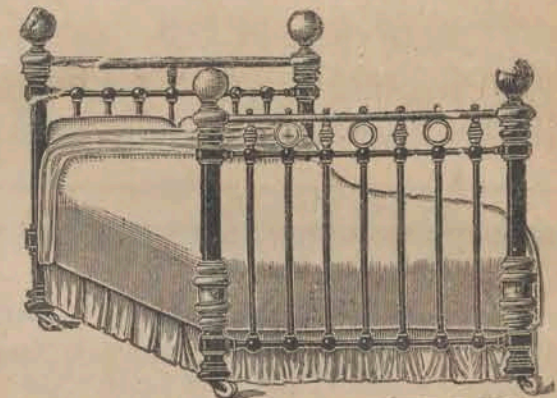
K. F. HENNEMAN

Electro-Techn., Werktuigkundig Installatie-Bureau
Atjehstraat 68-70 DEN HAAG Tel.Int.H.9245

**ELECTR. GAS-
KACHELS KACHELS**

Th. A. A. SIMONIS,

GROENMARKT 34, over de Prinssestraat.
TELEFOON 2535. DEN HAAG.

Specialiteit in BEDDEN.

Groote keuze vanaf het beste tot het
eenvoudigste.

Magazijn gesloten van half een tot twee uur.

**Koninklijke West-Indische Maildienst
Amsterdam**

Passagiersdienst

naar en van SURINAME en CURAÇAO, Br. Guiana,
Trinidad, Venezuela, Columbië, Centraal Amerika, Haiti.

**Electro-Technisch Bureau
H. VAN ZIJL**

Fr. Valentijnstraat 102 DEN HAAG Tel. H. 8017

**Licht, Kracht, Verwarming, Schel-
... en Telefoon-Installatiën. ...**

**Nederl. Stoomvaart-Maatschappij „OCEAAN”
Directie: Prins Hendrikkade 145, AMSTERDAM**

**Holland-Nederlandsch-Indië
Vice-Versa**

MEYER & Co's SCHEEPVAART-MAATSCHAPPIJ
AMSTERDAM-ROTTERDAM. 156

Instituut „VAN WIJNGAARDEN”

Neutrale School voor M.U.L.O Jongens en Meisjes.
2de Schuifstraat 332 (Duinoord), Den Haag. 188

Afd. A (6 leerjaren) opleid. H.B.S., Lyceum en Gymnasium
Afd. B (3 leerjaren voor leerlingen boven 12 jaar). Op-
leiding voor verschillende examens.
Schoolgeld f 60.— tot f 100.— per jaar.

Kleine klassen, ruime lokalen, Centr. verwarming, Electr. verlichting.

WISBRUN & LIFFMANN.
Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.
DAMES MODEARTIKELEN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELLEN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.
BALARTIKELEN.

**Stoomvaart-Maatschappij „NEDERLAND”
AMSTERDAM.**
PASSAGIERSDIENST
Amsterdam via het Suezkanaal naar SABANG,
BELAWAN-DELI, SINGAPORE, BATAVIA,
SEMARANG en SOERABAJA. 60

Adverteeren doet Verkoopen.

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN te 's-Gravenhage.

Heden is verschenen de 8ste veel
vermeerderde druk van

Moderne Kookkunst.

BEWERKT DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Cuisinier te 's-Gravenhage.

Prijs: ingenaaid f 4.00
gebonden - 5.00

UITGAVE van de N.V. Boekdrukkerij v.h. Firma
T. C. B. TEN HAGEN en bij alle Boekhandelaren
verkrijgbaar:

De Indische Rijsttafel.

Recepten van een Indisch Kokki.

BEWERKT VOOR HOLLAND

DOOR

FRANÇOIS BLOM,

Schrijver van „De Moderne Kookkunst”

3DE DRUK.

Prijs: ingenaaid f 0.75

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYLS & ZONEN - ROTTERDAM 21

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-kloksignaal.

Goden begunstigd zouden hebben vereerd.

Jongelieden van deze school, wier roem hij is, hoe
vele lessen zijn uit dat voorbeeld niet te trekken! Moge
het u gegeven zijn, u, in den loop der mooie carrière,
die gij gekozen hebt, te bezielen door een zoo verheven
herinnering en moge in oogenblikken van beproeving
of in de spannende uren van de twijfel de flinkheid
van de door u te nemen besluiten op de hoogte komen
van de deugden van dezen voorganger.

De Fransche beweging op Mauritius.

Eigenaardig toch, hoe men anderen blijft aanprijzen,
waar men zelf niet van weten wil. Frankrijk voelt heel
weinig voor een zelf beslissing van de bevolking van
een provincie over hare nationaliteit, wanneer een uit-
slag te vreezen is, die tegen de Fransche inzichten of
de Fransche belangen zou kunnen ingaan, maar sedert
een deel van de bewoners van Mauritius, het voorma-
lige Isle de France, een neiging toonen om de Britsche
vlag door de Fransche driekleur te doen vervangen,
kunnen zij maar niet begrijpen, wat Engeland tegen
een volksstemming kan hebben.

Zij die de Fransche beweging leiden, voelden zich
sterk genoeg, om bij de, op 11 Januari 1921 te houden
verkiezingen met eigen kandidaten uit te komen.

De campagne was begonnen, ook de pro-Fransche
partij zette in de pers haar program en hare zienswijze
uiteen. Maar de Britsche gouverneur, sir Hesketh Bell
kwam hier een stokje voor steken. Hij verklaarde het
openlijk uiten van sympathie voor Frankrijk als dis-
loyalist, met bedreiging van zware straf en hij
verbodde de meetings, die in die richting wilden propa-
gandeeren.

De Fransche bladen verwonderen zich hier te meer
over, omdat, naar zij zeggen, sir Bell zelf verzekerd
zou hebben, dat zelfs 30 pCt. der Fransch sprekende
Mauritiërs vijandig zouden staan tegenover de terug-
keer-beweging. Laat hij 't dan beproeven en bewijzen,
maar dat durft en dat kan hij niet, roepen zij uit.

De Fransch-gezinden, onder leiding van de Boucher-
ville, hebben een bezwaarschrift bij de regeering te
Londen ingediend. Zij vertrouwen op het herkrijgen
van hunne vrijheid tot spreken en handelen, zooals die
in andere Britsche koloniën bestaat. Reeds is de stel-
ling uitgesproken: Wil Engeland in den opgelegden
dwang volharden, dan zal er een klein Ierland ont-
staan in den Indischen Oceaan.

Engeland in Mesopotamië.

De minister voor Indië, Mr. Montagu, heeft in een
speech de in Mesopotamië te volgen politiek uiteen-
gezet. Nu Groot-Brittannië het mandaat over dit ge-
bied aanvaard heeft, moet de opmarsch der expeditie
vlug, zij 't zonder overhaasting, plaats vinden. Sir
Percy Cox, die er als hooge commissaris optreedt, zal
de belofte hebben te verwezenlijken om de Arabieren
te helpen bij het instellen van een inheemsche regeer-
ing, die, te gelegenertijd, hare plaats in den Volken-
bond zal kunnen innemen. Als voorloopige maatregel
in die richting heeft hij reeds een raad van state in-
gesteld, in afwachting van de verkiezing van een het
volk vertegenwoordigende regeering, die eens te be-
slissen zal krijgen over de wijze waarop het volk zich-
zelf zal kunnen uitspreken over den gewenschten regeer-
ingsvorm.

Over de groote sterkte van 't bezettingsleger is veel
geschreven, maar ook dat is een tijdelijke maatregel.
Zij zal verminderen naargelang een Arabisch leger kan
worden gerecriteerd.

De Turksche regeering werd als een onheil voor
't land beschouwd, de vredesbepalingen hebben de be-
doeling Mesopotamië naar een betere toekomst te
leiden. De hiervoor noodige middelen moeten toege-
past worden. Dit wil Engeland doen, om het volk in
staat te maken op eigen beenen te staan en zoowel een

JAVA-CHINA-JAPAN LIJN
Eigen kantoren der Maatschappij te AMSTERDAM, HONG-
KONG, SOERABAIJA, KÖBE en SAN FRANCISCO.
Geregeld e stoomvaartdiensten tusschen
Nederlandsch Indië, China en Japan.

JAVA-PACIFIC LIJN
(Onder Directie der Java-China-Japan Lijn).
Maandelijksche dienst tusschen Ned.-Indië
en San Francisco.

indringer als de binnenlandsche woeling te weerstaan.
De beschuldiging, dat de mandataris geen gebruik
zou maken van de bekwaamheden, die reeds in 't volk
beschikbaar zijn, wees Montagu af door de vermelding
dat van 11829 personen in dienst bij het burgerlijke
bestuur 8566 in 't land geboren zijn. Uit alles blijkt
dat de minister de overtuiging wil vestigen van Groot-
Brittannië's oprechte bedoeling om hier een mandaat-
houder te zijn, zonder direct eigenbelang.

Mutaties van 1—7 Dec. 1920.

Nieuwe Leden.

- N. V. Indisch-Japansche Handel Maatschappij, Haag, Rijnstraat 7, / 5.—
- W. Kruyt, Adj.-Landmeter O.I., Haag, Bezuidenhout 209, / 5.—
- J. Slichtenbree, Administrateur Ond. Gebang Wedong O. L., Res. Soerakarta, / 5.—
- E. G. B. Louzada, Ing., Djocdja, Kroonprins alle, / 5.—
- Mr. W. B. R. Olt, Advocaat, Poerwasarie, Djocdja, / 5.—
- Mr. R. Verheyen, Voorzitter Landraad, Poerwasarie, Djocdja, / 5.—
- Mr. H. W. Pruyssen, Landrechter, Soerakarta, Villa park, / 5.—
- H. G. Bremer, Divisiecommandant Gew. Pol., Soerakarta, / 5.—
- J. Grader, Gew. Secretaris, Soerakarta, Villa Sans Souci, / 5.—
- Mr. O. O. Bergsma, Voorz. Landraad, Klaten, / 5.—
- H. van Doggenaar, Firma Resink en Co., Semarang, / 5.—
- M. Roeslan Atmohoesado, Gouv. Ind. Arts, Sragen, / 5.—
- W. F. Simon, Stationschef S.S., Sragen, / 5.—
- J. Th. van Mare, oud-Ritmester O.-I., Haag, Reinkenstraat 76, / 10.—
- Mevr. J. A. Vosmaer, Haag, Reinkenstraat 76, / 10.—

Afschrijven.

- D. Radersma, Ass.-Res., Haag, Antonie Duyckstraat 134 (reeds vroeger bedankt).
- F. J. H. M. Bolsius, Contr. Pandhuisdienst, Pekalongan (overleden).
- P. L. E. Vyselaar, Haag, Daendelsstraat 4 (overleden).

Contributieverhooging.

- K. F. A. Zeiler, Kap. Inf. O.-I., van / 5.— op / 6.—

Nieuwe Abonnementen.

- Societeit „de Vereeniging”, Djocdjakarta, / 5.—
- Hotel Mataram, Djocdjakarta, / 5.—
- Hotel Toegoe, Djocdjakarta, / 5.—
- Grand Hotel, Djocdjakarta, / 5.—
- Societeit „de Harmonie”, Soerakarta, / 5.—
- Hotel Russche, Soerakarta, / 5.—
- Hotel Slier, Soerakarta, / 5.—
- Hotel Dohne, Soerakarta, / 5.—

Adresveranderingen.

- W. H. E. Scheurer, Contr. B.B., van: Bandjer Masin naar: Haag, Beeklaan 516, / 2.50.
- Dr. E. H. van Hasselt van: Middelburg, Brakstraat 259 naar: Haag, Huygenspark 45, / 5.—
- R. Eekhout, Haarlem, van: Oranjeplein 19 naar: Vredhofstraat 2.
- M. Daniels, Onderluitenant, van: Bandoeng, Dep. van Oorlog, naar: Malang, Achterstraat 3.
- L. Visser, Oud O.-I. ambt., van: Teteringen, Baronielaan 122bis, naar O.-I. (onbekend adres), / 2.50.
- Mej. Th. A. van der Woude van: Breda, Baronielaan 122, naar: Zwitserland, Canton Vaud Gryon sur Bex, Pension Broyon, / 2.50.
- J. B. H. Soodt van: Haag, Banstraat 18, naar: Deli, Pematang Siantar, / 5.—
- S. L. Vermeer, Haag, van: 2de Adelheidstraat 156, naar: Sleedoornstraat 52.
- E. Vonck van: Doorn, Villa Houtrust naar: Haag, Stadhoudersplein 12, / 3.—
- K. F. A. Zeiler, Kap. Inf. O.-I., van: Koeta Radja naar: Soerakarta, / 6.—

OLYMPIA THEATER

Prins Hendrikplein 3 - Tel. H. 9521

2 Hoofdnummers in het Programma van
10—17 December 1920.

HOOG SPEL.

Sensatie-Drama in 5 afdeelingen. In de hoofdrol
de beroemde Amerikaansche Film-Acteur
HERBERT RAWLINSON.

DE ERFGENAME.

Vermakelijke Comedie in 4 Bedrijven.

Zondag Matinée van 2.30—5 uur.

Dinsdag niet rooken. Plaatsbespreken van 11-4 uur.

Piano's, Orgels, Vleugels, Auto-piano's.

PIANO's in huur f 6.— per maand,
desgewenscht in huurkoop, bij

L. C. JACOBI, vh. Chef Firma J. F. CUYPERS,

Regentesselaan 123, bij Reg.pl. SOERABAIJA.
Tel. H. 1403, 's-GRAVENHAGE.

STEMMEN - VERHUREN - REPAREREEN

N. LOEB - DEN HAAG

NOORDEINDE 109-111

KLEEDING EN MEUBILEERING
OP TERMIJNBETALING

G. KERNER & Co.

Opgericht 1890 te Soerabaya.

STATIONSWEG 78 DEN HAAG

Specialiteit in Indische Uitrustingen

Filiaalen te Batavia en Soerabaya

ALLE LEVERINGEN ONDER GARANTIE.

**N.V. HOOGWERFF, CHABOT & VISSER'S
WIJNHANDEL**

Hoofdkantoor: ROTTERDAM, Jufferstraat 21c - Tel. 1155

Filiaal: 'S-GRAVENHAGE

Noordwal 4, Tel. 2461

Filiaal: ARNHEM

Eusebiusb. singel 1a, Tel. 195

Vereeniging OOST en WEST.
HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 's-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. Jongelieden, welke bij aankomst in Nederland inlichtingen wenschen voor onderdak, enz., zelfs van boord afgehaald zouden willen worden, Ouders en Voogden, welke toezicht op hun in Nederland studeerende kinderen of pupillen wenschen, wendt U tot den gedeleerde der Studie-Commissie, den Heer J. C. HIETINK, van der Heimstraat 76, 's-Gravenhage, Telefoon Scheveningen No. 1514.

INFORMATIE-BUREAU ten behoeve van personen, die een werkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gebied aan personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende, Secretaris de Heer J. L. VAN GENNEP, Heulstraat 17, 's-Gravenhage, Telef. Haag No. 4519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 nam.

BURO VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan“, van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Nederlandsch-Indiërs een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. Indische bedienden, die met een familie naar Indië willen terugkeeren, een dienst zoeken of van dienstbetrekking willen veranderen, wenden zich tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. Scheveningen No. 248

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West“, Heulstraat 17 en de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - 2. Onze Oost. II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.01 1/2 frankeerkosten.
 - b. Onze West (Tweede druk) bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkring en Vooruitzichten.
 - I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (2de, geheel omgewerkte druk met 8 foto's). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie. (2de, verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (Tijdelijk uitverkocht)
 - IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (2de, verbeterde druk). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (2de verb. druk). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegraaf- en Telefoon dienst in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 1/2 frankeerkosten.
 - XI. De Geëmployeerde bij de Rubber-(caoutchouc) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederl.-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.
 - d. Emancipatie-Toespraak door Th. A. C. COMVALIUS. Prijs: 1 ex. f 0.25, porto f 0.01 1/2.
- N.B. Beleezd verzoek bij bestelling het kostende vooraf per postwissel toe te zenden aan het Informatie-Bureau, Heulstraat 17, te 's-Gravenhage.

Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau Laan van Meerdervoort 157, zijn van 10-12 en van 2-4 uur (uitgezonderd Zaterdagsmiddags) inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken voor:

- Lesen in Machineschrijven en Stenografie.
- Dame als Hoofd - of hulp in de huishouding.
- Kinderjuffrouw in Indië.
- Indische massage en manicure, uitsluitend voor Dames en kinderen.
- Zweedsche gymnastiek, Heilgymnastiek, enz., uitsluitend voor Dames en Kinderen.
- Lessen en Zanglessen.
- Teeken- en Schilderlessen.
- Lessen in moderne talen.
- Fransche-, Duitsche-, Engelsche- en Italiaansche Conversatielessen.
- Opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.
- Typschrijf-, Type- en Vertaalwerk.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, Bujs Ballotstraat 15.

Aan bovengenoemd adres zijn ook inlichtingen te bekomen omtrent Families, die zich belasten met de opvoeding van kinderen, omtrent hotels, pensions, inrichting, medische hulp, onderwijs, enz.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West“, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen, Staats- en Strafrecht.

- A. H. J. G. WALBEEHM, Hooge Rijndijk 55, Leiden. — Javaansch. — Maleisch.
 - Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46, Leiden. — Staatsinstellingen van Ned. O- en W.-Indië. — N.-I. Strafrecht. — N.-I. Strafvordering. — Madoereesch. — Javaansch. — Maleisch.
 - S. TAGOR, Inl. Veearts, Korte Jansstr. 19, Utrecht. — Maleisch. — Battaksch.
 - J. J. F. SCHREUEL, Gepens.-Assist.-Res., Vogelkersstraat 1, Den Haag. — Maleische taal- en letterk.
 - B. TH. BRONGEEST, Heerenweg 199, Haarlem. — De Islam en zijn beteekenis voor Indië. — Arabisch. — Maleisch. — Javaansch.
 - A. H. JANSEN, Hamerstraat 25, Bussum. — Maleisch (grammatica, correspondentie, spreken); geeft les te: Bussum, Naarden, Weesp, Amsterdam, Hilversum, Baarn, Laren en 's-Graveland.
 - Mr. F. C. L. MEIJER, Hoogeweg 56, Zantvoort. — N.-I. Strafrecht - N.-I. Strafvorder. - Alg. Ind. vraagstuk.
 - H. J. VERMEER, 1e v. d. Boschstraat 91, Den Haag. — De Maleische omgangstaal voor de praktijk.
- Indië, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdvertegenwoordiger der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer A. J. GOOSZEN, S r a g e n, res. Soerakarta, Java.

COMPLETE MEUBILEERING BEHANGERIJ

Centraal Meubelmagazijn
= „DUINOORD“ =

Reinkenstraat 25 DEN HAAG Tel. H. 2624

STOFFEERDERIJ MEUBELMAKERIJ

**De Haagsche
Broodfabriek
„Theario“**

Fabriek en Kantoor:

Bilderdijkstraat 139

LUXEBROOD- EN BESCHUITFABRIEK

met speciale afdeling

BANKETBAKKERIJ.

De Haagsche Broodfabriek
heeft in ALLE deelen van
de stad EIGEN WINKELS.

Zij staat sedert 1909 voortdurend
onder contrôle van het Station voor
Maalderij en Bakkerij te Wageningen.

**VLEUGELS, PIANO'S
KUNSTSPELPIANO'S
— ORGELS —**

REPARATIE - STEMMEN - RUILEN

Speciale Inrichting voor het
gereedmaken voor de TROPEN

**GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG**

BOEKHORSTSTRAAT 149 - TEL. H 2051

Brengt een bezoek aan „Boeatan“, Magazijnen van Ind. Kunstnijverheid.

Leverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie

Leverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

MAISON H. SIMONS
 Mantel- en Costuummagazijnen 159
 13 HEULSTRAAT DEN HAAG NOORDEINDE 17a

zijn steeds voorzien van het Nieuwste op het gebied van

DAMESKLEEDING
 GEREED EN OP MAAT

Goede pasvormen. Solide Stoffen. Billijke prijzen.

Instituut LAURILLARD

OPLEIDING voor verschillende examens en ambten, zooals Staatsinrichting M. O., Staathuishoudk. M. O., Gemeente-administratie, Boekhouden. De opleid. geschiedt ook **schriftelijk** in Nederland en Koloniën met zeer goede resultaten. Prospectus en lijsten met namen en adressen van **vierhonderd en vijftig geslaagden** worden op aanvraag gratis toegezonden door Mr. Dr. I. J. M. LAURILLARD,

Oranjeplein 102 - Den Haag
 .. Telefoon 6225 ..

MAGAZIJN VAN

Heerenhoeden en Pelterijen,

EDUARD PELGER,

Prinsestraat 35 - Den Haag,
 Telefoon No. 3902.

Instituut W. G. TAANMAN

INTERNAAT EXTERNAAT
 de Perponcherstraat 105 de Perponcherstr. 101-103

Afd. A. Opleiding voor eindexamen H. B. S. 5-j. e. Inst., voor de Marine Milit. Academie, Cand. O.-I. ambtenaar.
 Afd. B. Opleiding voor Staatsexamen A. en B.
 Afd. C. Opleiding voor Cadettensch., Zeevaartsch., Middelb. Kol. Landbouwsch., Machinistensch., enz.
 Afd. D. Lager Onderwijs voor Leerl. van af 6 jaar. Opl. 1ste kl. Gymn. en H. B. S.

J. P. KUIJPERS v/h Coupeur fir. Domhoff

1ste Klas Inrichting voor:
DAMESKLEEDING NAAR MAAT
 Specialiteit in Amazone Costumes
BONTMANTELS EN PELTERIJEN 53

Den Haag - Oude Molstraat II - Telefoon H. 9320

HOEKER & ZN.

Uitsluitend adres Heerengracht 435-437

• Goud - Zilver •
 • Paarden - Brillanten •

AMSTERDAM 192 Telefoon 309 Noord

Oudste en Soliedste Adres

Opgericht 'Ao 1781

HAAGSCHE MANUFACTUURHANDEL

voorheen VAN HOUTEN & Co 165
 Groote Markt 4, DEN HAAG, Tel. 1974, Laan 2-4

Manufacturen
 Witte Goederen
 Karpetten
 Loopers
 Ledikanten
 Bedden
 Dekens
 Matrassen
 Vitrages
 Gordijnen

Groote sorteering
 Slaapkamer - Ameublementen

A. SCHRÖDER & Co.
 Groenmarkt.

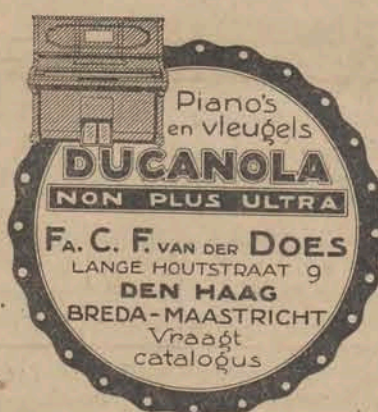
1

Zeer belangrijke
Prijsvermindering
 in de afdeling Confectie

GEBRs HEHENKAMP

Heerenkleermakers
 Dameskleermakers
 Bontwerkers 34

Lange Voorhout 25

Piano's en vleugels
DUCANOLA
 NON PLUS ULTRA

F. A. C. F. VAN DER DOES
 LANGE HOUTSTRAAT 9
 DEN HAAG
 BREDA - MAASTRICHT
 Vraagt catalogus

WANNEER GIJ

Dames- of Heeren-Kleeding wilt laten Oppersen, Repareeren, Keeren, Moderniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren, onzichtbaar Stoppen, kortom wat gij maar wilt, ga dan naar

- Kleermakerij „UNICUM”
 Anna Paulownastraat 30a, Tel. 4947
 DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald.

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-8 - Telefoon 2898 - Den Haag 5

Goedkoopst adres voor het meubeleeren en stoffeeren van woningen

Holland-Canada Hypotheekbank
 's-Gravenhage - Winnipeg

Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage; J. P. COSTER te Winnipeg.

Drukkerij ten Hagen levert tegen billijken prijs drukwerk, dat aan bijzondere eischen voldoet.